

PUTOVANIE RELIKVIÍ 26. 9. - 15. 12. 2019

„Milosrdná láska získava svet!“ sv. Vincent de Paul

KNIHA 15 DNÍ SO SV. VINCENTOM DE PAUL

(texty sa môžu použiť na homíliách, katechézach, strekách, ako príprava a zoznámenie sa so životom a poslanstvom sv. Vincenta pred príchodom relikvií do farnosti)

DÔLEŽITOSŤ SVIATOSTI KRSTU 1

... Ak chceme nasledovať jeho dokonalosť, treba si obliecť ducha Ježiša Krista... Treba sa naplniť a nechať sa hýbať týmto duchom Ježiša Krista. Aby sme tomu dobre rozumeli, treba vedieť, že jeho duch sa nachádza vo všetkých kresťanoch, ktorí žijú podľa kresťanských zásad; ich skutky a ich diela sú posypané duchom Božím...

Keď sa povie, že Duch nášho Pána je v tej alebo tej osobe, v tom, alebo tom skutku, ako tomu treba rozumieť? Chce sa tým povedať, že sám Duch Svätý na nich spočíva? Áno, Duch Svätý osobne sa vylieva na spravodlivých a prebýva v nich. Keď sa hovorí, že Duch Svätý v niekom pôsobí, to značí, že tento Duch, spočívajúci na ňom, mu dá tie isté náklonnosti a schopnosti, ktoré mal Ježiš Kristus na zemi, a že mu dá silu pôsobiť takým istým spôsobom, nehovorím s tou istou dokonalosťou, ale podľa veľkosti darov tohto Ducha Božieho.

Keď Vincent uvažuje nad svojím krstom, odhaľuje, že Duch Svätý mu daroval ducha samotného Ježiša, jeho mentalitu... Je očarený Tým, ktorý mu umožňuje žiť ducha jeho Spasiteľa: "Aký je duch nášho Pána? Je to duch dokonalej milosrdnej lásky, naplnený úžasnou úctou voči jeho božstvu a nekonečnou túžbou po tom, aby sme ho dôstojne uctievali; je to poznanie veľkosti jeho Otca, by sme ju obdivovali a bez prestania vyvyšovali..."

So zápalom sa modlí, obracajúc sa na Najsvätejšiu Trojicu, ktorá v ňom prebýva od krstu: "Ó môj Spasiteľu, Ježišu Kriste, ty si sa posvätil, aby si posvätil aj ľudí, ty si utekal pred pozemskými kráľovstvami, ich bohatstvami a slávou a v srdci si nemal iné ako kráľovstvo tvojho Otca v dušiach: 'Nehľadám svoju slávu, atď.', ale oslavujem môjho Otca' (Jn 8, 54). Ak si ty žil akoby iný, hoci vo vzťahu k Otcovi si Boh, čo všetko musíme urobiť my, aby sme ťa nasledovali; teba, ktorý si nás vyzdvihol z prachu a povolal si nás, aby sme plnili tvoje rady a usilovali sa o dokonalosť. Ó, Pane, pritiahni si nás k sebe, daj nám milosť, aby sme mohli nasledovať tvoj príklad... ktorý nás vedie k hľadaniu Božieho kráľovstva a jeho spravodlivosti a k tomu, aby sme sa zverili do jeho rúk na celý zvyšok nášho života. Daj, aby v nás vládol tvoj Otec a aj ty sám v nás vládni tak, že spôsobíš, aby v nás vládla viera, nádej, láska, poníženosť, poslušnosť a zjednotenie s tvojou Božskou velebnosťou".

Kvôli Bohu je jeho najväčšou starosťou jeho dokonalosť a dokonalosť jeho synov: "Poznáme zázračný dekrét Božieho Syna: 'Buďte dokonalí, ako je dokonalý váš Nebeský Otec' (Mt

5,48). Toto tiahne veľmi vysoko, kto to však môže dosiahnuť? Byť dokonalý ako je dokonalý večný Otec! Napriek tomu však máme mieru... Ó, Spasiteľu! Ó, bratia moji! Akí sme šťastní, že sme na ceste dokonalosti! Spasiteľu, daj nám milosť, aby sme po nej kráčali priamo, aby sme po nej kráčali bez prestania".

Svätec si spomína, že v krste bol poznačený znakom kríža a brával ho na seba s veľkou zbožnosťou: "Ak by ste sa ma pýtali, poučá prvé Dcéry milosrdnej lásky, na čom je založená táto praktika brať na seba často znak kríža, povedal by som vám, milé sestry, že je zhodná s praktikou prvých kresťanov... Oni si slúžili znakom kríža, aby obetovali Bohu všetky ich činnosti, zhodne s radou svätého Pavla, ktorý hovorí: 'Či jete alebo pijete, robte to v mene nášho Pána' ". Instinktívne sa priblížil k ľudovej kresťanskej múdrosti, ktorá pripisuje gestám posvätnú hodnotu. Prežehnávajúc sa žije Bohu a posilňuje svoju vieru aj celé svoje bytie.

Chudobných v nemocnici Najsvätejšieho mena Ježišovho naučil túto dobrú praktiku kresťanského života, ako by im dal do ruky buzolu: "Pán Vincent sa začal týchto dobrých ľudí jedného po druhom vypytovať na znamenie kríža a ukazoval im ho treba robiť, tak, že ho on sám niekoľko krát za sebou urobil, aby ich učil tak príkladom ako aj slovom".

Krst v sebe nesie dvojité hnutie ochudobnenia a obohatenia. Treba zomrieť a žiť v Kristovi: "Treba... sa vám vyprázdniť z vás samých, aby ste si mohli obliecť Ježiša Krista".

V tomto sa skrýva celý symbolizmus krstu a jeho duchovné dôsledky sú princípmi života: smrť hriechu a sloboda nového života.

Táto sloboda vedie k znovuzrodeniu a znovuzrodenie je Božím darom. Krst je Božia výzva, povolanie a z neho sa rodia všetky ostatné výzvy. Svätec to veľmi konkrétne vysvetľuje prvým Dcéram kresťanskej lásky:

"Povolanie je Božia výzva, aby sme niečo robili. Povolanie apoštolov bola Božia výzva, aby zasadili vieru na celom svete; povolanie rehoľníkov je Božia výzva k praktizovaniu náboženských pravidiel; povolanie manželov je Božia výzva slúžiť mu v starostlivosti o rodinu a výchove detí; a povolanie Dcéry kresťanskej lásky je Božia výzva, voľba, ktorou si ju jeho dobrota vybrala spomedzi toľkých ostatných, ktoré sa mu ponúkali, aby mu slúžila vo všetkých podujatiach, ktoré sú typické pre tento štýl života a do ktorých sa im dovoľí zapojiť. A to takým spôsobom, dcéry moje, že na vás, ktoré ste pri deťoch, na vás, ktoré ste pri galejníkoch, v dome, v nemocniciach, na dedinách, vo farnostiach Boh zhliadol medzi tisícami miliónov a povedal, vyberajúc vás jednu z jednej strany a druhú z druhej: 'Chcem, aby sa táto duša zasvätila slúžiac mi v tejto činnosti'".

Kto povie výzva, povie zasvätenie sa pre činnosť, pre ktorú nás Boh určil. Vincent často usmerňuje sestry v tomto zmysle a spolu s nimi nás pozýva, aby sme náš život žili v stave obety: "Blažení sú tí, ktorí sa dajú Bohu bez toho, aby si niečo rezervovali pre seba, aby mohli robiť diela, ktoré konal Ježiš Kristus a praktizovať čnosti, ktoré on praktizoval...".

Keď pútnik v dedine Saint-Vincent-de-Paul v Landách vstúpi do farského kostola, očarený objaví krstný prameň, kde bol svätec milosrdnej lásky pokrstený a spolu s ním môže zvolať:

"Ó, aká je to radosť vždy sa páčiť Bohu, robiť všetko, čo robíme z lásky k Bohu a preto, aby

sme mu boli milí! Oddajme sa teda Bohu..., aby sme odteraz mohli všetky naše diela robiť z lásky k nemu a preto, aby sme sa mu páčili; a skrze tento prostriedok sa stane to, že každá činnosť, akokoľvek malá, bude mať veľkú zásluhu pre jeho božskou Majestátnosťou".

OŽIVOVAŤ VIERU 2

Poznal som jedného známeho doktora, ktorý dlhý čas obhajoval katolícku vieru... ako kvalitný teológ vo svojej diecéze. Zosnulá kráľovná Margita ho pre jeho múdrosť a zbožnosť pozvala k sebe a on musel opustiť svoje úlohy; keďže už viac nekázal a nekatechizoval, napadli ho v jeho odpočinku ťažké pokušenia proti viere... Čo sa po tomto všetkom stalo? Boh sa nakoniec zmiloval nad úbohým doktorom, ktorý upadol do choroby a v tom momente prestali jeho pokušenia. Temná záclona sa zrazu zdvihla pred očí jeho ducha a on začal vidieť všetky pravdy viery a to s takou jasnosťou, až sa mu zdalo, že ich počuje a môže sa ich dotknúť prstom. Nakoniec zomrel vzdávajúc Bohu vďaka plné lásky za to, že dovolil, aby upadol do týchto pokušení, aby mu z nich dal taký osoh a vyjaval mu také veľké a obdivuhodné pocity ohľadom tajomstiev našej viery.

Ten, kto Vincenta dôverne pozná vie, že toto rozprávanie sa ho bezprostredne dotýka, pretože od jeho prvého životopisca Abellyho vieme, že prvý kto sa ponáhlal na pomoc teológovi bol práve náš svätec, hoci pri rozprávaní hovorí o tretej osobe. Vincent sa venoval tomuto človekovi a ponúkol sa ako obeta za neho. Avšak tentoraz sa on sám ocitol v neistote a strachu. Prekonal skutočnú noc viery, ktorá trvalo od šiestich mesiacov do štyroch rokov. Napísal si Krédo, papier položil na svoje srdce a pri svojom duchovnom utrpení na toto miesto vždy kládol ruku. Poznal cenu viery. Nakoniec jeho ducha prenikla jasná myšlienka: ísť slúžiť chudobným. Išiel do nemocnice Milosrdných bratov svätého Jána z Boha. Vtedy sa jedného dňa pevne a nezmeniteľne rozhodol viac osláviť Ježiša Krista, a aby ho dokonalejšie nasledoval, čo doteraz nerobil, obetoval celý svoj život pre jeho lásku v službe chudobným. Táto zaangažovanosť na spôsob sľubu viedla k bezprostredným výsledkom: pokušenia čoskoro prestali. Jeho viera obnovená v hĺbkach sa stala silnou a akoby očistenou.

Aká je však táto viera, ktorá vedie svätého Vincenta k zrelosti?

Je to triezva viera. Nenachádzame u neho extázy ani videnia. Zdá sa, že mal iba jedno vo chvíli, keď zomrela svätá Jana de Chantal v roku 1641: tvrdí, že videl malú ohnivú guľu, ktorá sa zdvihla od zeme a stúpala do vzduchu, aby sa pripojila k inej guľi, väčšej a žiarivejšej. Keď sa tieto dve spojili vystúpili ešte vyššie, aby sa ponorili do inej, nekonečne väčšej a žiarivejšej ako predchádzajúce dve. Vtedy mu vnútorný hlas povedal, že prvá guľa bola duša našej dôstojnej matky, druhá nášho blaženého otca, Františka Saleského a tretia bola božská podstata. Duša našej dôstojnej matky sa zjednotila s dušou nášho blaženého otca a obidve sa zjednotili s Bohom, ich najvyšším princípom. Ak on o tomto svedčí, je to len pre jeho intelektuálnu a morálnu česťnosť, pretože veľmi zdôrazňuje svoju nedôveru voči každému zveličovaniu: "vznešeným pocitom z Boha" a "príliš horúcim predstavám". Tieto postoje sú podľa neho "podozrivé". Je jasné, že chce milosrdenstvo, ale s vyhrnutými rukávmi.

Odtiaľ vychádza druhý aspekt, ktorý sa nerozlučne spája s jeho vierou: viera transformuje jeho život. Všetko u neho je všetko dynamické: jeho denný rytmus, jeho podujatia, jeho rozprávanie aj jeho korešpondencia; je vnútorne orientovaný na dianie. Jeho život hmýri aktivitou a naplnenosťou v súvislosti s okolnosťami. O vzniku svojej Spoločnosti hovorí: "Ó, toto vôbec nie je ľudské, toto je od Boha. Nazvali by ste ľudským to, čo ľudská múdrosť nikdy nepredvídala a to, čo ľudská vôľa nikdy nehľadala, ani po tom nijakým spôsobom netúžila?" . Iného dňa spomína na začiatky Spoločnosti Dcéry kresťanskej lásky: "V pravde treba povedať, že je to Boh, kto chcel vašu Spoločnosť... Bol to Boh a nie ja..."

Ak počas dlhých chvíľ duchovnej tmy musel trpieť, teraz vie, že viera ho uvádza do pokoja a radosti. Skúška bola očisťujúca, ale aj formačná: stal sa schopnejším pochopiť duše a byť apoštolom sústrasti a milosrdenstva. Toto je evidentné z listov, ktoré písal Lujze de Marillac, ktorá bola od prírody bojazlivá, a ktorú on musel priniesť k pokoji. Ak príklad môžeme uviesť túto exhortáciu: "Oslobodte vášho ducha od všetkého, čo vás trápi, Boh sa o to postará. Vy by ste si v tom nevedeli poradiť bez toho, aby ste nezarmútili (takpovediac) Božie srdce, pretože by videl, že ho neoslavuje dostatočne svätou dôverou. Majte ju v neho, prosím Vás, a vyplní sa vám všetko, čo si želá Vaše srdce. Hovorím Vám to bez okolkov, odvrhnite všetky myšlienky nedôvery, ktoré si Váš duch niekedy dovoľí. Prečo by Vaša duša nemohli byť plná dôvery, keď pre jeho milosrdenstvo je drahou dcérou Nášho Pána?" . Svätý Vincent učí Lujzu dôvere stranu za stranou, aby nakoniec dospel k jej obráteniu až do takej metamorfózy (hlbokej vnútornej premeny podstaty), že stala duchovnou obdivovateľkou tejto dôvery.

Jeho viera teda znie veľmi zreteľne a čisto. Niet v neho ničoho prehnaného. Je rovnako schopný podporiť opáta zo Saint-Cyran proti násilníkom ako rázne odmietnuť omyly jansenizmu. Dekanovi zo Senlis, ktorý váhal, či sa neprikloniť k tejto heréze napísal: "Ak očakávate, že Boh pošle svojho anjela, aby vás viac osvietil, tak to neurobí; pošle Vás k Cirkvi a Cirkev zhromaždená v Tridente Vás vo veci, o ktorú sa jedná, pošle k Svätej Stolicy, pretože takto sa to hovorí v poslednej kapitole tohto koncilu. Ak očakávame, že sám svätý Augustín sa vráti, aby sa k veci vyjadril, náš Pán nám povie, že ak neveríme vo Sväté písmo, ešte menej by sme uverili v to, čo by nám povedal niekto, kto vstal z mŕtvych. A keby aj bolo možné, aby tento mŕtvy znova prišiel, on sám by sa podriadil, tak ako to robil predtým, Najvyššiemu veľkňazovi".

Jeho naliehanie zostáva legitímne: treba začať s vierou a dodáva: "Nič iné, iba pravdy viery sú schopné naplniť naše srdce a s istotou nás viesť".

Páči sa mu prebrať za svoj úkon viery, ktorý vyjadril jeden z umierajúcich spolubratov: "Chcem zomrieť ako skutočný kresťan... Ó, môj Bože! Verím všetkým pravdám, ktoré si zjavil svojej Cirkvi; obnovujem všetky úkony viery, čo som vo svojom živote urobil, a ak by niektorý z nich nespĺňal požadované podmienky, obnovujem všetky úkony apoštolov, vyznávačov a mučeníkov, atď."

ZAKORENĚNÍ SA V BOHU 3

Pozorujte len sväté dispozície toho kresťana, ktorý je podriadený vôli Božej, v ktorých trávi svoj život a požehnanie, ktoré ho sprevádza vo všetkom, čo robí; Boh mu stačí a Boh ho vedie vo všetkom a všade; takže môže povedať s prorokom: <<Ty mi držiš pravicu a vedieš ma podľa svojho zámeru.>> Boh ho povedie za pravicu a podriadiac sa, zo svojej strany, úplne tomuto božiemu riadeniu, uvidíte ho zajtra, pozajtra, celý týždeň, celý rok, a nakoniec celý život v pokoji a spokojnosti, v neustálom zápale a túžbe po Bohu, rozlievajúcего na duše blízkych mierne a spásenosné pôsobenie ducha, ktorým je sám oživovaný. Ak ho porovnáte s tým, ktorý sleduje vlastné sklony, vidíte v jeho skutkoch vždy žiariť svetlo a sú naplnené ovocím; je zrejme viditeľný pokrok jeho osoby; jeho slová nadobúdajú energiu; Boh vyleje zvláštne požehnania na jeho práce a sprevádza svojou milosťou plány, ktoré robí pre seba a rady, ktoré dá pre druhých; a všetky jeho akcie sú veľmi povzbudivé. A naopak, osoby, ktoré sú uväznené vo svojich náklonnostiach a záľubách majú stále myšlienky pozemské a ich rozhovory sú rozhovormi otrokov a mŕtvych diel. Rozdiel je v tom, že títo sa viažu na stvorenia, od ktorých sa nemôžu odlúčiť; prirodzenosť pôsobí v týchto nízkych dušiach... a žijú len pre svoju vôľu.

Pevne sa chytiť Boha, zviazať sa s ním ako chudobný v čase núdze alebo ešte lepšie ako dieťa, ktoré celé naradostené drží za ruku svojho otca, to je Vincentov zámer, ktorý sa chce podeliť o svoju základnú duchovnú skúsenosť: jeho istota je v Bohu. Prijal za svoje slová sv. Terézie z Avily: "Boh sám stačí". Otvoril evanjelium a inštinktívne vytušil, že pevný dom je postavený na skale. Viera je jeho trampolínou a on nikdy neprestane podnikáť a konať vedený dôverou k Bohu, aby vyhovel jeho "dobrej vôli" a robil mu "radosť". Hľa, človek, ktorý zrazu pozná silu, ktorú predstavuje Boh a jeho slovo. S Bohom a jeho slovom sa všetko stáva možným. Zaujíma sa už iba o Boha, ktorý "je studňa dokonalosti, Večné Bytie, najsvätejší, najčistejší, najdokonalejší a nekonečne slávny; je nekonečným dobrom, ktoré chápe všetky dobré, a ktoré je samé v sebe nepochopiteľné. Poznanie, že Boh je nekonečne vyvýšený ponad každé stvorené poznanie a chápanie, nám musí stačiť k tomu, aby nás viedlo k jeho nekonečnej úcte a k tomu, aby sme sa v jeho prítomnosti ponížili, a aby sme mohli hovoriť o jeho vznešenej majestátnosti s pocitmi hlbokkej úcty a podriadenosti. Podľa toho, do akej miery si ho budeme vážiť, tak ho budeme tiež milovať a táto láska v nás vzbudí neutíchajúcu túžbu po uznaní jeho nekonečnej dobroty a po tom, aby sme mu zaistili naozajstných adorátorov". Sv. Vincent je už pevne zakotvený v Bohu a viackrát nezaváha. Pochybnosti sú navždy ďaleko od jeho dverí. Stáva sa skalou spoločne so svojou Skalou. Keby sa nebol narodil v Lánd mohlo by sa o ňom povedať, že je to človek zo žuly.

Akým spôsobom prišiel k takémuto druhu spolužitia s Bohom?

Odpoveď nám dáva on sám: "Takáto je moja viera, takáto je moja skúsenosť". Dalo by sa povedať, že medzi ním a Bohom sa ustálila priateľská komplicita: Ó, Spasiteľ našich duší... Ó, náš Pane... Kráľ našich srdiec... Ó, Spasiteľ sveta". Vincent chce podľa vzoru svojho učiteľa Berulla postaviť Boha vždy na prvé miesto: "Treba pracovať na rozšírení úcty k Bohu, tvrdo drieť na tom, aby sme mu zaistili veľkú úctu" a žiť v jeho prítomnosti, často pozdvihnúť svoje myšlienky k nemu a "veci neposudzovať predtým, kým nepozdvihneme svojho ducha k Bohu".

Pre neho neviditeľný kráča po jeho boku. Boh je jeho vnútorným obyvateľom, jeho majordómom a Vincent sa preto veľmi rád skláňa pred berullovskými požiadavkami: milovať, adovať, pripodobňovať sa mu. Bezmedzne miluje toho, ktorý je iba Láskou: "Isté je, že keď milosrdná láska prebýva v niektorej duši, ovláda všetky jej sily; nedopraje mu ani chvíľky oddychu; je to oheň, ktorý bez prestania pôsobí. Stále udržiava v činnosti a osoba, ktorú raz objíma je neustále aktívna" . Chce sa stať "adorátorom Otca a služobníkom jeho plánu lásky" v nasledovaní Krista, ktorého nasleduje vo všetkom, vo všetkých jeho životných "stavoch" a vo všetkých čnostiach.

Pretože Vincent žije so svojim Bohom v takomto privilegovanom vzťahu, pozná ho aj v jeho vnútri, takého aký je a prichádza k príľnutiu k Božiemu vzťahu, k Bohu v Trojici, k Otcovi, Synovi a Duchu Svätému. Tu je jeho bod ukotvenia: "Jeden z účinkov lásky k Nášmu Pánovi je ten, že nielen Boh Otec miluje duše (ktoré ho milujú) a osoby Najsvätejšej Trojice do nich prichádzajú, ale že v nich prebývajú. Takto duša toho, ktorý miluje Nášho Pána je príbytkom Otca, Syna a Ducha Svätého, je to miesto, kde večne plodí svojho Syna a kde Otec so Synom bez prestania produkujú Ducha Svätého".

Aj dnes nám Vincent pripomína nevyhnutnosť žiť v dokonalej komunite a navzájom si jeden druhému pomáhať. Toto je také dôležité, že ako mladý zakladateľ dal svojej komunite Najsvätejšiu Trojicu ako patróna. "Zdá sa mi, že jednota je obrazom Najsvätejšej Trojice, vysvetľuje Vincent Dcéram milosrdnej lásky. Tri osoby sú tým istým a jediným Bohom, ktoré sú počas celej večnosti zjednotené v láske. Takto aj my musíme byť jedným telom vo viacerých osobách, zjednotení spolu v snahe dosiahnuť z lásky k Bohu ten istý cieľ".

Nakoniec si zvolil prvé "z dobrých diel": "Uprednostňovať vždy to, kde je viac Božej slávy a nemej vlastného záujmu" . Poslaním misionára ako aj sestry je vyjadrovať tajomstvo Najsvätejšej Trojice, pretože ono je podstatné a kto ho pozná, dokonale príľne k Bohu: "Pane, daj nám milosť dotýkať sa srdca a privádzať ich k spásu" .

OBETOVAŤ SA BOHU V SLUŽBE CHUDOBNÝM 4

Ó, sestra moja, aká budete šťastná v hodine smrti pre to, lebo ste váš život strávili pre tú istú vec, pre ktorú dal Ježiš Kristus svoj. A je to pre milosrdnú lásku, je to pre Boha, je to pre chudobných. Keby ste vedeli aká veľká je vaša blaženosť, v skutočnosti by ste boli celá pohltená vašou radosťou. Pretože keď robíte to, čo robíte, zachováate príkazy zákona aj prorokov, ktorí nám prikazujú milovať Boha z celého nášho srdca a nášho blízkeho ako seba samého. Ved' či sa môže urobiť ešte väčší úkon lásky ako keď pre náš stav aj poslanie celkom darujeme seba samých pre spásu a pomoc ubiedených? Hľa, toto je naša dokonalosť.

Prečo je tento kňaz priviazaný k týmto tvrdeniam tak veľmi ako loď k prístavu? Pretože prežil rozhodujúce poznanie, o ktorom sme hovorili. Po mesiacoch pochybností a vnútorného rozhárania sa daroval chudobným, aby sa tak mohol lepšie darovať Bohu. Táto skúsenosť je

však ešte staršia. Svätý Vincent vie, čo je to nešťastie a predovšetkým, čo je to trápenie duše.

Dlhé mesiace bol upodozrievaný z krádeže. Počas dvoch týždňov ho verejne z kazateľnice obviňovali z toho, že ukradol mešec svojho spoločníka. V roku 1608 v Paríži bol vystavený pohrdaniu gaskónskej komunity. Vyhýbali sa mu ako individu, s ktorým sa neradno stýkať. Vypil až do dna trpký kalich bezprávia, pretože toto fackovanie bolo nespravodlivé. Avšak on mlčal, nechal sa postaviť do radov chudobných, vysmievaných nešťastníkov: "Netreba nám podávať vysvetlenia; ak nás obviňujú z toho, čo sme neurobili, netreba sa nám brániť. Boh chce..., aby sme ponechali na neho riešenie vecí. On sám vo vhodnom čase dá poznať pravdu".

Od svojho obrátenia sa stavia na stranu chudobných a deň za dňom sa stále viac stáva jedným z nich. Je to vynikajúca evanjeliová cesta, cesta podľa rady: "Sme kňazmi chudobných, povie neskôr. Boh si nás pre toto vyvolil. Toto je náš kapitál, všetko ostatné je druhoradé" . A svojim dcéram povedal: "Ak vás niektorý biskup opýta kto ste... povedzte mu, že ste chudobné Dcéry kresťanskej lásky, že ste darované Bohu pre službu chudobným...".

V januári 1617 v Gannes a vo Folleville si naplno uvedomil duchovnú biedu a dotkol sa prstom potreby zjednotiť ľudí medzi sebou a s Bohom. Ako riešenie sa mu ponúkalo jediné riešenie: "konať misie".

O šesť mesiacov neskôr, v auguste toho istého roku keď bol farárom v Chatillon les Dombes a stretol sa s chorobou a biedou celej jednej rodiny svojich farníkov nasmeroval na cestu milosrdnej lásky. Jeho motívom je už len sila efektívnej lásky, ktorá chce založiť spoločenstvá, ktoré budú trvalo poskytovať účinnú pomoc.

Vincent predstavuje kyvadlo, ktoré sa neustále pohybuje medzi dvoma pólmi, ktoré sa však dopĺňajú. Je to pól telesný a duchovný. Vincent vie veľmi dobre, že na prvom mieste sa musí postarať o telo, nakŕmiť ho, navštíviť chorého a stráviť pri ňom mnoho času. Jeho odporúčania prvým dámam milosrdnej lásky sú jasné: "Tá, ktorá bude mať službu, nech zoberie od pokladníka to, čo je potrebné pre prípravu pokrmu chudobných, pripraví obed a prinesie ho chorým. Keď k ním vstúpi, nech ich radostne a láskavo pozdraví, položí podnos na posteľ, prestrie naň obrúsok, pridá tanier, lyžičku a chlieb. Potom nech chorým umyje ruky, pomodlí sa modlitbu, naleje polievku do misky a položí mäso na tanier. Toto všetko nech položí na podnos a milosrdne, pre lásku k Ježišovi a jeho Matke, pozve chorého k jedlu. Všetko sa musí robiť s takou láskou, ako keby slúžila svojmu synovi, alebo samotnému Bohu, ktorý hovorí, že to, čo robíme pre chudobných, robíme pre neho. Nakoniec mu povie niekoľko slov Nášho Pána..."

Vincent verí v nevyhnutnosť duchovnej obnovy ako v jediný prostriedok k dobrej službe chudobným. Ohlasuje Božie slovo, počúva svedčanie dedičana, ktorý sa vzdalil od Boha a pomáha mu uzmierniť sa s ním a zakladá Misijnú spoločnosť, ktorá ma za poslanie pracovať na spásu chudobného dedinského ľudu.

Starostlivosť o obidva rozmery "telesný" a "duchovný" zaručuje podľa Vincenta harmonický

a plný rozvoj človeka. Kňazom a bratom Misijnej spoločnosti zdôrazňuje: "Ak si niektorí medzi nami myslia, že sú v Misijnej spoločnosti preto, aby evanjelizovali chudobných a nie preto, aby im uľahčili v ich trápeniach, aby odpovedali na ich duchovné potreby a nie telesné, tým odpovedám, že im musíme pomáhať my sami, alebo im dať pomôcť inými, po všetkých stránkach" . A sestram navrhuje: "Nadobudnite si k chudobným hlbokú citový vzťah, prosím vás a dbajte o to, aby ste ich naučili pravdy, ktoré sú nevyhnutné k spásu, veď ste videli, aké je to dôležité..."

Mimovoľne tu prichádzajú na um slová, ktoré Pavol VI. povedal o tristo rokov neskôr: "Rozvoj sa nemôže zredukovať iba na jednoduché ekonomické aktivity. Aby bol skutočný, musí byť celkový, teda musí rozvíjať všetkých ľudí a každého človeka... V Božích plánoch je každý človek povolaný k tomu, aby sa rozvíjal, pretože celý život je povolaním..."

Vincentovi ide predovšetkým o to, aby sa cez vieru a milosrdnú lásku znova objavila nescudziteľná najvyššia hodnota, ktorou je Boh. Mať účasť na živote živého Boha znamená nájsť dôstojnosť "syna" a žiť z Lásky. Aby mohol niekto prísť k takémuto pochopeniu vecí, musí byť najprv "prispôsobený". Je prispôsobený tým lepšie, ak sa rozhodol žiť v istej radikálnosti a žije ako darovaný. Vincent sa nadechýna nad obetou niektorých a povzbudzuje nás, aby sme urobili to isté: "Keď niektorá dobrá Dcéra milosrdnej lásky daruje svoj život pre službu Bohu, keď všetko opustí, keď pre ňu už nič viac na tomto svete neexistuje, ani otec, ani matka, ani bohatstvo, ani majetky, ani vzdelanie, ale iba Boh, alebo ak niečo existuje, tak len pre Boha, máme vážny dôvod sa domnievať, že jedného dňa bude táto sestra blažená. Avšak len málo ľudí má takéto poznanie. Ach, ako je dobre vidieť nejakú dušu, ktorá je oblečená v Božej milosti, obklopená Božou čnosťou, ktorá nosí Boha vo svojom srdci a ktorá ho nikdy nestratí zo zreteľa! Ak to môžeme vidieť, sme zachvátení obdivom; neboli by sme schopní vnímať dobrotu tejto duše bez toho, aby sme ňou neboli zachytení" .

HORLIVOSŤ PRE BOŽIE KRÁĽOVSTVO 5

Ó, Pane, pritiahni nás k sebe, daj nám milosť žiť podľa tvojho príkladu a našich pravidiel, ktoré nás vedú k hľadaniu Božieho kráľovstva a jeho spravodlivosti a k tomu, aby sme sa mu oddali po celý zvyšok nášho života; daj, aby tvoj Otec v nás kraľoval a ty sám v nás vládni svojou vierou, nádejou a láskou, pokorou, poslušnosťou a zjednotením s tvojou božskou Velebnosťou. Ak budeme takto robiť, máme nádej, že jedného dňa budeme my vládnuť v tvojej sláve, ktorú si nám zaslúžil svojou predrahou krvou. Toto, bratia moji, musíme od neho prosieť v modlitbe; a počas celého dňa, už od zobudenia si hovoriť: "Čo mám urobiť, aby Boh mohol neobmedzene vládnuť v mojom srdci? Čo mám tiež urobiť pre to, aby na celom svete poznali Ježiša Krista a jeho lásku? Môj dobrý Ježišu, nauč ma to robiť a daj, aby som to robil!"

Vincent je vášnivý človek a tento Boží dar mu dodáva skutočný výzor. On sám sa priznáva, že má zlý charakter: "Nechávam sa uniesť, mením mienky, ponosujem sa a odsudzujem" . Hoci bol gaskonec celou dušou, mal charakter! Má čnosti veľikánov: odvahu, smelosť,

vytrvalosť, istú trúfalosť, avšak predovšetkým zaniietenosť, ktorá sa v jeho časoch nazývala horlivosť. Neznáša polovičatosť a chce byť vždy na svojom mieste, na všetko pripravený, rád prechádza do prvých línii, povzbudzuje, pobáda, tiahne do boja proti "necitlivosti" a neznáša "vyhl'adávačov tieňa": "Vari byť misionárom znamená mať všetky istoty?". Veľa sa rozprávalo o jeho vyčkávaní, o jeho pomalom rytme. Vincent uvažuje, získava čas, avšak nikdy neváha nad cieľom, ktorý pochopil a ujasnil si. Celý sa naň upriami podľa tohto dvojitého princípu: "Treba si všimnúť dve veci, teda nielen robiť dobro, ale toto dobro aj robiť dobre". Je aktívny a vytrvalý. Odtiaľ pochádza jeho túžba rozhábať a podnecovať aj iných a jeho nepoddajnosť v činnosti. Je to istá horúčkovitosť a posadnutosť, ktoré sú typické pre vášnivých ľudí. Jeden z jeho životopiscov ho nazval "muž činnosti". Treba ho pozorovať na jeho misionárskych cestách, keď chodil z dediny do dediny, z kostola do kostola, z domu do domu. Materský dom svätého Lazára kázal okolo 700 misií a Vincent sa pred rokom 1632 zúčastnil na väčšine z nich. Vo svojich 72 rokoch ešte odchádza kázať do Sevrán. Kto by ho chcel vidieť sedieť v jeho Parížskej kancelárii za múrmi, ten by sa veľmi mylil! Prechádza ulicami hlavného mesta od brány svätého Denisa až po Kráľovský palác s rozhodnosťou, ktorá vyvolávala všeobecný súcit: zostupuje zo svojho voza, ktorý pokrstil menom "moja hanba", aby pomohol chudobnému a ponúkol mu v ňom miesto. Bez váhania sa posadil za kráľovský stôl v Rade svedomia, na mieste, kde sa rozhodovalo o cirkevných záležitostiach, aby takto vykonával svoj verejný apoštolát a stal sa tak istým spôsobom ministrom náboženských vecí... Oslovuje dámy z vysokej spoločnosti a buržoázie a prosí ich, aby neopúšťali nájdené deti; vyučuje členov utorkových konferencií, kolísky biskupských povolaní; pozýva svojich obľúbených spolubratov Mathurina Regnard a Jána Parre na nebezpečnú misiu pri úbohých utečencoch zo spustošených provincií v Lorraine, v Champagne, v Picardii a v Ile-de-France. Vincent vo svojich aktivitách a vynaliezavosti prekonal všetkých podnikateľov a vynálezcov. Ján Anouilh sa nepomýlil, keď pripravovali dialógy pre film Monsieur Vincent a na konci jedného nostalgického rozhovoru medzi týmto veľikánom milosrdnej lásky a francúzskou kráľovnou pri kozube, kde oheň zhasínal tak ako ich život, uviedol takúto geniálnu pasáž:

- Spal som! Spal som hrozným spánkom, pani...! Pani, nič som neurobil!
- Čo teda treba, pane, v živote urobiť, aby sme niečo urobili?
- Viac, pani! Sme hrozne nevšímaví!

Tu sme v srdci slova "magis" (viac) Ignáca z Loyoly, ktorého Vincent poznal: "To, čo musíme hľadať, je plniť viac vôľu Božiu, teda milovať viac". Vincent v jednej modlitbe prosí takto: "Ó, Spasiteľu, nedovoľ, aby sme zneužili tvoje povolanie".

Je vari pod tlakom? Skôr je plný horúčkovitej zaniietenosti. On by povedal "horlivosti". Je to oheň plný lásky, ktorý sa prejavuje v premyslených akciách a živí sa na slnku meditácie. Stavia nás do sveta avšak s očami upretými na príchod Božieho kráľovstva. Tieto presvedčenia zhŕňa v jasných a povzbudzujúcich formuláciách: "Je treba, aby sme celí patrili Bohu a službe bližným..." a "Usilujme sa o to, aby sme sa milovali duchom plným zanietenia". Používa nový slovník a rád používa slovo "oheň" a ďalšie, ktoré sú od neho odvodené: plameň, zahoriť, horieť, rozžeraviť, skonsumovať...". Jeho srdce má široký záber a praje si, aby aj srdcia jeho misionárov boli "široké a veľké". V roku 1657 pripomína: "Treba... byť pripravení a disponovaní ísť a prichádzať tak, ako sa to páči Bohu, do Indie

alebo aj inde, treba sa celkom ochotne odovzdať do služby blížnemu, aby sme rozšírili vládu Ježiša Krista v dušiach" .

Téma mučeníctva je veľmi populárna medzi skutočnými mystikmi. Vincent hovorí o "duchu mučeníctva" ako o niečom, čo je pre neho a jeho synov nevyhnutné: "Kiež by sa zapáčilo Bohu, páni a bratia moji, aby tí všetci, ktorí prichádzajú do Spoločnosti, prichádzali do nej s myšlienkami na mučeníctvo" . Vincent je myšlienkou úplného darovania sa zaujatý tak veľmi, že vytvoril nový výraz, typický pre neho: "mučeník milosrdnej lásky"; pozoruje Dcéry milosrdnej lásky, ako zomierajú v práci, čo im tradícia ešte aj dnes pripisuje, a bez váhania ich kanonizuje: "Pozerajme sa na ne ako na mučeníčky Ježiša Krista, pretože slúžia blížnemu pre jeho lásku".

Misionári a sestry nasledujú Ježiša Krista, "ktorý svoje sily aj svoj život úplne strávil v službe blížnemu" . Vincent chce konať tiež tak ako dobrý pastier, ktorý "riskuje svoj život" . Keď posielal na Madagaskar dvanásť spolubratov, ktorí zomierajú na lodi alebo krátko po príchode na ostrov a mnohí v jeho okolí by sa radi stiahli z tejto situácie, on sa modlí povzneseným spôsobom, ktorý nemôže nechať nikoho ľahostajným: "Keby sme neboli prikvačení k nejakému nešťastnému černicovému kríku, aj my by sme všetci povedali: 'Môj Bože, pošli mňa; ja sa ti chcem darovať, aby som mohol ísť na každé miesto na svete, kde predstavení usúdia za správne, aby som išiel ohlasovať Ježiša Krista'" . Spolu s Vincentom teda povedzme aj my: "Môj Bože, mňa pošli!".

EVANJELIZOVAŤ PODĽA VZORU KRISTA 6

"Pracovať na spásu chudobných ľudí z vidieka, to je kapitál nášho povolania a všetko ostatné je druhoradé. Nikdy by sme sa neopovážili venovať ordinandom ani cirkevným seminárom, keby sme si neboli istí, že je to nevyhnutné pre pomoc ľuďom a pre zachovanie ovocia misií, aby tu boli dobrí kňazi. Podobáme sa v tom veľkým dobyvateľom, ktorí z obavy, aby nestratili územia, ktoré dobyli s toľkou námahou, nechávajú v nich svoje posádky. Nie sme šťastní, bratia moji, že môžeme jednoduchým ľuďom vyjaviť povolanie Ježiša Krista? Pretože kto lepšie vyjadruje spôsob života Ježiša Krista, ktorý viedol na tejto zemi, ako misionári?... Ó, kiež by boli šťastní tí, ktorí budú môcť v hodine povedať tieto pekné Ježišove slová: Pán ma poslal hlásať evanjelium chudobným! Vidíte, bratia moji, že podstatné pre nášho Pána bolo pracovať pre chudobných..."

To, čo hneď udrie do očí pri čítaní tohto textu, je to, že väčšiu časť misionárskej úlohy zaujíma Kristus.

Žijeme v období, ktoré je priaznivé voči svätému Vincentovi: francúzska škola spirituality je úplne postavená na Kristovi, ktorý sa nachádza v centre každého duchovného života. Vincent žije "s očami upretými na Ježiša Krista" ako to urobili poslucháči v nazaretskej synagóge. Jeho jedinou starosťou je Spasiteľ a zásobuje nás pôsobivými obrazmi, ktoré sú schopné živiť našu meditáciu: Ježiš je "naša sila", "naš život", "naš pokrm"; on je živým miestom všetkých čností: "pokory, láskavosti, znášateľnosti, trpezlivosti, bedlivosti, opatrnosti a milosrdnej

lásky"; on je "pravidlom Misijnej spoločnosti"; "večnou slasťou ľudí aj anjelov"; "naším otcom, našou matkou a naším všetkým"; "životom nášho života a jedinou túžbou našich srdiec"; "veľkým neviditeľným obrazom, podľa ktorého musíme riadiť všetky naše činnosti". A zakončiť môžeme slovami, ktoré o Vincentovi vyjaval jeho prvý životopisec: "Nič sa mi nepáči, ak to nie je v Ježišovi Kristovi". Nad každú pochybnosť nasledovanie Krista je pre neho podstatné v každom okamihu, je "jeho knihou a jeho zrkadlom", ako to pekne povedal biskup z Rodez.

Svätý Vincent napísal spolubratovi, ktorý bol žiarlivý na pastoračné úspechy iného spolubrata: "Či by nemusel zomrieť od hanby kňaz, ktorý by čakal slávu od služby, ktorú robí pre Boha a či by mohol zomrieť vo svojej posteli ten, kto vidí Ježiša Krista ako ho odmeňujú za jeho námahu potupou a šibenicou? Pamätajte si, pane, že žijeme v Ježišovi Kristovi skrze smrť Ježiša Krista, a že musíme zomrieť v Ježišovi Kristovi, aby sme žili v Ježišovi Kristovi, a že náš život musí byť ukrytý v Ježišovi Kristovi a plný Ježiša Krista, a že ak chcem zomrieť ako Ježiš Kristus, treba žiť ako Ježiš Kristus". Objavujeme tu skutočnú zhodu s Pascalom, jeho súčasníkom; neklamným znakom je jednotný objekt ich záujmu a ich spoločná aplikácia. Pascal argumentuje takto: "Nielen že nepoznáme Boha ak nie cez Ježiša Krista, ale ani seba samých nepoznáme, ak nie cez Ježiša Krista; ani život, ani smrť nepoznáme, ak nie cez Ježiša Krista. Bez Ježiša Krista nevieme čo je náš život, ani naša smrť, ani kto je Boh, ani kto sme my sami". Jeden je viac filozof, druhý viac duchovný teológ, avšak obidvaja sú muži meditácie, ponorení do kontemplácie Ukrižovaného.

Ježiš Kristus je v centre vincentínskej spirituality, ale aj misionárskej stratégie. My sme jeho pokračovateľmi a on je prvý činiteľ a Otcov misionár. On je Poslaný. V tých málo textoch, ktoré od neho máme, Vincent osemkrát používa pasáž, ktorú našiel u Lukáša: "Poslal ma hlásať evanjelium chudobným". Je silne zasiahnutý týmto Ježišom Spasiteľom a cíti sa byť povolaný k tomu istému poslaniu: "V tomto povolaní sme vážne pripodobnení Ježišovi Kristovi, nášmu Pánovi, ktorý, ako sa zdá, prijal za svoju prvoradú činnosť, keď prišiel na svet slúžiť chudobným a starať sa o nich: 'Poslal ma hlásať evanjelium chudobným'. A keby sme sa pýtali nášho Pána: 'Čo si prišiel robiť na túto zem? - Slúžiť chudobným. - A čo ešte? - Slúžiť chudobným', atď." . My sme teda jednoznačne misionári, ktorí nasledujú jediného a dokonalého Misionára. Evanjelium je podstatné poslanstvo, ktoré treba ohlasovať chudobným: "V tom je naša prvoradá úloha". Nemôže byť preto vykonaná nedbalo.

Tieto myšlienky sa u Vincenta upresňovali a vyjasňovali v meditácii nad evanjelióvymi tajomstvami. Keď túto prácu zavŕšil, hľadal spôsob ako to vyjadriť. Vyhýbal sa veľkým slovám a bombastickým frázam, ktoré boli typické pre jeho dobu. Uviedol do praxe "malú metódu", pretože "je to metóda, ktorú používal Ježiš Kristus na ohlasovanie svojho evanjelia chudobným". Okrem mechanizmu, ktorý dnes vyvoláva úsmev: povaha, motívy, prostriedky, Vincent odporúča jednoduchú, konkrétnu, familiárnu a bežnú formu. Ohlasovanie sa musí strániť toho, aby "prekrúcalo a falšovalo Božie slovo". Kto by si neuvedomil aktuálnosť takéhoto nariadenia?

Ved' Misijná spoločnosť sa obracia na chudobných, na maličkých, jednoduchých, na tých, ktorí majú hlad po Bohu a nie na estétov, ktorí dbajú na literárne vyjadrovanie. Preto Vincent

zdôrazňuje príklad všetkých príkladov: "Náš Pán, keď sedel na kameni blízko studne... začal, aby mohol poučiť túto ženu, tak, že si pýtal od nej vodu. 'Žena, daj mi vody', povedal jej, potom sa pýtal na jedno, potom na druhé: 'Ako sa držia vaše kone? Ako sa darí tomu, ako tamtomu? Ako sa máte vy?'".

Vec prvého záujmu pravého misionára je život. Vychádza z každodenných vecí, udalostí, situácie dotyčného človeka, jeho potrieb, jeho starostí a jeho konkrétnych túžob. Citlivo, tak ako Ježiš pri samaritánke, potom prechádza od konkrétnej situácie k vnútru, od toho, čo je viditeľné k tomu, po čom sa naozaj túži, od zdanlivého k skutočnému.

KRISTUS, SLUŽOBNÍK CHUDOBNÝCH 7

Ak chcete byť ozajstnými Dcérami kresťanskej lásky, musíte robiť to, čo robil Boží Syn na zemi. A čo robil predovšetkým? Po tom ako v poslušnosti podriadil svoju vôľu Najsvätejšej Panne a svätému Jozefovi, neustále pracoval pre bližných tak, že navštevoval a uzdravoval chorých, vyučoval nevedomých, aby ich spasil. Aké ste blažené, dcéry moje, že ste povolané k takýmto podmienkam, ktoré sú tak veľmi milé Bohu! Avšak musíte si dať pozor, aby ste to nezneužívali a pracovali na tom, aby ste dosiahli dokonalosť v týchto podmienkach. Máte šťastie byť povolané ako prvé k tejto svätej činnosti, vy, chudobné dedičanky a dcéry remeselníkov ... Snažte sa preto stať sa naozaj dobrými Dcérami kresťanskej lásky; pretože nestačí byť Dcérou kresťanskej lásky len podľa mena, ale treba ňou byť naozaj.

Máme tu predstavenú druhú tvár Ježiša Krista, ktorú svätý Vincent vníma; je to tvár Krista služobníka. My všetci sme povolani, aby sme ho na ceste služby nasledovali. Služiť chudobným znamená slúžiť Bohu! Preto musíme neustále pozorovať Ježiša Krista v jeho službe. On je vtelené Božie slovo, človek medzi ľuďmi, ktorý trávi svoj čas v modlitbe a žije v stave neustálej komunikácie so svojim Otcom: " Môj Otec a ja sme jedno" . On je však aj ten, ktorý slúži ľuďom deň čo deň z bezhraničnou oddanosťou: "Ježiš prechádzal všetky mestá a dediny, učil v ich synagógach, hlásal Evanjelium o Božom kráľovstve a uzdravoval všetky choroby a neduhy" . Ježiš trvá na službe, veď hovorí svojim: "Bedrá majte opásané..." a nazýva nás "služobníkmi"; menom, ktoré v štyroch evanjeliách zaznieva 76 krát. Jeho príklad však vrcholí pri umývaní nôh: "Ja som medzi vami ako ten, ktorý slúži" . Vydáva svedectvo o tom, ktorý sa hlboko skláňa pred svojim blízkym, zrieka sa každej veľkosti a Božej vznešenosti, aby sa dal a zotrval v službe a mohol umyť nohy svojim apoštolom; teda urobiť úkon, ktorý bol rezervovaný pre otrokov: "Zo všetkého, čo bolo povedané ma najviac dojala... to, čo nám bolo odovzdané o Našom Pánovi, ktorý hoci bol podľa prirodzenosti pánom celého sveta, urobil sa posledným zo všetkých, stal sa posmechom pre ľudí, zaujal vždy posledné miesto, kdekoľvek sa nachádzal. Iste veríte, bratia moji, že človek je veľmi pokorný a veľmi sa ponížil, keď prijme posledné miesto? Avšak môže človek svojim ponížením priblížiť k poníženiu Nášho Pána? Bratia moji, miesto Nášho Pána je najposlednejšie. Kto chce rozkazovať, nemôže mať ducha Nášho Pána, preto božský Spasiteľ neprišiel na svet dať sa obsluhovať, ale chcel slúžiť ostatným a toto aj zázračne praktizoval nielen počas doby keď zostal pri svojich príbuzných a pri osobách, ktorým slúžil, aby si

zarobil na živobytie, ale aj v dobe, a to obdivovali mnohí svätí otcovia, keď bol so svojimi učeníkmi a on im posluhoval vlastnými rukami, umýval im nohy a pomáhal im, aby si po námahách oddýchli" . Nikdy netreba zabúdať, že toto umývanie nôh sa stalo v predvečer Kalvárie, miesta, kde Ježiš priniesol najväčšiu obeť! Vincent si dobre uvedomil plnosť Ježišovho daru v "príkaze milosrdnej lásky" . "Ak pozorne sledujeme tento obraz, ktorý máme pred očami, ten obdivuhodný originál poníženosti, Nášho Pána Ježiša Krista, mohlo by sa stať, že dovolíme, aby do nás vstúpil duch dobrej mienky o nás samých, o nás, ktorí sme tak vzdialení od jeho vznešenej poníženosti...? Prosme Boha..., aby nás chránil od tejto slepoty; prosme si od neho milosť, aby sme túžili po poníženosti" . Ježiš na kolenách je naplno Bohom... Najvyšším sa stáva práve vtedy, keď je Najponíženejším.

Dcéry milosrdnej lásky, ktoré sa chcú volať a znamenať "nehodné služobnice chudobných" sa zrodia z uponíženia a toto učenie nikdy nebude chýbať vo vincentínskej logike. Existuje od roku 1618, od okamihu, keď Vincent začína systematicky konať ľudové misie a organizuje Bratstvá milosrdnej lásky a asociácie dobrovoľníčok. Vznešené dámy, pochádzajúce z buržoázie alebo šľachty, mali stále viac problémy s vykonávaním nízkych a služobných prác. Chceli tým poveriť svoje služobníčky, avšak tieto to tiež odmietali. Lujza de Marillac preto chcela zhromaždiť pre takúto službu veľkodušné a ochotné dobrovoľníčky a vtedy jej Prozreteľnosť poslala do cesty prvú dcéru, pastierku kráv zo Suresnes, Margitu Naseau. Keďže bola analfabetka, naučila sa sama čítať a stala sa improvizovanou učiteľkou iných dievčat. Ona sa veľmi ochotne a radostne zapojila do služby chorým: "Jej milosrdná láska bola taká veľká, že zomrela, pretože uložila do svojej postele chudobné dievča, ktoré bolo choré na mor" . Napokon v roku 1633 Lujza presvedčila svätého Vincenta a 29. novembra otvorila v dome neďaleko Saint-Nicolas-du-Chardonnet prvý noviciát Dcér kresťanskej lásky.

Stať sa služobníkom v nasledovaní Krista je teda životný stav. "Byť v službe niekoho" v sebe zahŕňa úplnú zaangažovanosť v každom okamihu. Nikdy nie sme "mimo služby", ale žijeme neustále v nej. Svätý Vincent a svätá Lujza sa inštinktívne stotožnili s týmto poníženým stavom na spôsob manželstva a chcú tak aj pre svojich nasledovníkov. "Poníženosť nech bude našim heslom!".

V myšlienkach svätého Vincenta teda Dcéra kresťanskej lásky "nerobí" službu chudobným, ale "je" služobníčkou Krista v chudobných: "Skladáme sľub, že obetujeme svoj život pre službu blížnemu z lásky k Bohu" . Znamená to, že sa jedná o permanentný stav, ktorý svätý Vincent nazýva "stav milosrdnej lásky". Musí sa v ňom žiť vždy a všade. Hoci je chorá alebo zoslabnutá vekom, Dcéra kresťanskej lásky slúži "v malej miere", ale slúži!

Počas celého života si zachováva ducha závislosti, chudoby a jednoduchosti podľa vzoru Panny Márie, služobnice medzi služobníkmi, ktorá sa dala "k dispozícii svojmu Synovi". "Práve pre tvoju poníženosť ti Boh urobil veľké veci" , hovorí svätý Vincent Najsvätejšej Panne a správne odporúča: "Ak cítite, že vás Boh volá k tejto milosti, nezatvrdzujte svoje srdcia, ale utiekajte sa k Panne Márii s prosbou, aby vám vyprosila u svojho Syna milosť mať účasť na jej poníženosti, ktorá spôsobila, že vo chvíli keď ju Boh vybral za matku svojho Syna, sa nazvala služobnicou Pána".

Ježiš a Mária nás volajú k zodpovednosti v službe. Byť služobníkmi, služobníkmi kohokoľvek a považovať sa za neužitočných služobníkov. "Byť", všetko spočíva v tomto slove... Ono nás odrádza od "robiť" za každú cenu a vedie nás od kvantitatívnych ku kvalitatívnym, od aktivizmu k počúvaniu. Vincentín poslúcha svojho učiteľa: "Náš Pán sa chcel pripodobniť chudobným, aby nám dal príklad, ktorý by sme nasledovali".

CHUDOBNÍ, NAŠI PÁNI A UČITELIA 8

Panie ma prosili, aby som sa vás spýtal, a to aj robím teraz, keď vás v rýchlosti informujem, aké množstvo chudobných bude potrebovať oblečenie pre nasledujúcu zimu, či už čiastočné alebo úplné, vo všetkých oblastiach a dedinách, ktoré prejdete, aby sa dala odhadnúť suma, ktorú si to bude vyžadovať a tiež, či ste schopní pripraviť oblečenie včas. Myslíme si, že bude vhodnejšie nakúpiť hrubé súkno a nie krepovú látku. Bude teda treba, aby ste napísali mená tých chudobných osôb, aby sa v čase rozdeľovania almužna dostala k nim a nie k tým, ktorí to zneužijú. Aby ste mohli dobre rozlíšiť ich potreby, treba, aby ste ich navštívili u nich a na vlastné oči sa presvedčili, čo im chýba....

Máme tu obraz pána Vincenta v samom jadre jeho veľkosti. Je mužom chudobných. Počujeme ho, ako vzdychá námahou a láskou: "Chudobní, ktorí nevedia kam ísť ani čo robiť, ktorí už trpia a ktorých rady sa každodenne rozmnožujú, tí sú mojou ťažobou a mojou bolesťou". A ešte viac sa kategorizuje pred zhromaždením svojich spolubratov, keď tvrdí: "Sme kňazmi chudobných. Boh si nás vybral pre nich. Je to náš kapitál, všetko ostatné je nepodstatné".

Chudobní! Dnes je to slovo nejasné, často zneužívané a vyjadruje poľutovaniahodné skutočnosti. Ťažko je hovoriť spravodlivo o ľuďoch, ktorí v nás vzbudzujú rezervovanosť a hanblivosť! Pri stretnutí s touto témou máme vždy ťažkosti, pretože je ľahšie hovoriť o chudobných ako im pomáhať, alebo sa deliť s nimi o ich životné podmienky. Avšak existuje vincentínska vízia chudobných, ktorá si zasluhuje meditáciu, ba priam kontempláciu. Pán Vincent nás v nej vedie od sociológie k mystike.

Predovšetkým ide o jeho dobre známy spôsob pohľadu na veci. Tento človek vidí skutočnosť a intenzívne ju skúma tak, že upiera oči na všetkých, ktorých stretne na svojej ceste: dedičanov z jeho kraja, bezdomovcov v mestách a na cestách, roľníkov, tulákov, remeselníkov, odsunutých na okraj, bohémov aj mrzákov. Má súcit s invalidmi, starcami, sirotami, galejníkmi, ktorí sú mu zverení aj s celým zástupom tých, ktorých blokuje existenčné zlo, ktorých mučí hlad. Mnohým ľuďom chýbala práca a to bola najhoršia nespravodlivosť tej doby. Okrem toho tam bolo veľa žobrákov. V Paríži v roku 1656 štátna moc zriadila Všeobecnú nemocnicu, aby tak vyčistila ulice mesta pod rúškom milosrdného diela. Všimnime si Vincentovo prekvapenie plné otáznikov: "Je to pokus zbaviť sa žobrákov v Paríži a zhromaždiť všetkých chudobných na dvoch miestach, aby ich tam mohli zadržiavať, poučovať a zamestnávať... Kráľ a parlament to mocne podporili a bez toho, aby mi niečo povedali, určili kňazov našej Spoločnosti a Dcéry kresťanskej lásky na službu týmto chudobným, a to všetko s požehnaním parížskeho arcibiskupa. My sme sa však ešte

nerozhodli venovať sa týmto úlohám, pretože nepoznáme dobre, čo o tom hovorí dobrý Boh; ak sa však na to odhodláme, bude to spočiatku iba na skúšku".

Vincent sa nikdy nezmieril s víziou chudoby. Nemôže zo svojej hlavy vygumovať drsnosť svojho detstva a svojej mladosti a pozná príliš dobre hodnotu práce, aby sa mohol akceptovať, že chudobní budú o ňu obrátiť. Preto účinne reaguje a zapriaha sa do nevyhnutností dať im jedlo. Nasýtiť... Jeho prvý a pochopiteľný reflex je odpovedať na ich bezprostredné potreby.

Avšak nezastavil sa len pritom; chce, aby sa každý vedel postarať sám o seba, vždy, keď je to len trochu možné. Prípad pomoci provinciám, ktoré boli vyplienené občianskymi nepokojmi (Fronidou) a potom vojnou je príkladom tejto snahy. Vincent dal veľmi presné príkazy bratom Renard a Parre, ktorí sa stali jeho pomocníkmi pri záchrane obetí násillia: "Hovorím vám, píše bratovi Jánovi Parre, že môžete prispieť aspoň maličkosťou na pomoc niektorým chudobným ľuďom, aby mohli obsiať aspoň kúsok zeme; povedal by som: tým najchudobnejším, ktorí by to bez tejto pomoci nedokázali... Keď tadiaľ prechádzate, môžete im odporučiť, aby pripravili kúsok zeme, poorali ho, pohnojili a prosili Boha, aby im poslal nejaké zrno, aby ju mohli obsiať. Bez toho, aby ste im niečo sľúbili, upriamte ich nádej na to, že Boh na nich zhliadne.

Bolo by tiež treba robiť tak, aby si všetci ostatní chudobní, ktorí nemajú zem, mohli zarobiť na svoje živobytie, tak muži ako aj ženy; mužom dajte nejaké pracovné nástroje, dievčatám a ženám kolovrátky a kúdel' alebo ľan, aby mohli priať; toto však platí len pre najchudobnejších". Snaha o prevzatie zodpovednosti za seba je evidentná.

Vincent sa utiekal aj k tomu, že zaviedol systém takzvaných "Relácií", v ktorých informuje o situácii chudobných, a ktoré dal cirkulovať po všetkých spoločenstvách spriaznených s jeho myšlienkami. Boli napísané tak, aby sa dotkli srdca a otvorili peňaženky. Menoval tiež spomedzi spolubratov Generálneho intendanta milosrdnej lásky, ktorý koordinoval potreby a pomoc. Avšak je ešte niečo viac u tohto svätca milosrdnej lásky. Chudobný nám predstavuje prvého trpiaceho medzi trpiacimi, toho, kto na seba zobral bremeno všetkej biedy sveta: Ježiša Krista, chudobného a poníženého. Chudobný je "Kristovou sviatosťou" (Kristus je sviatosťne prítomný v osobe chudobného). Vincent vyjadruje túto mystiku chudobného slovami, ktoré prebehli celým svetom: "Nesmiem posudzovať chudobného dedičana alebo chudobnú ženu podľa ich vonkajšku, ani podľa toho, akí sú duchaplní; o to viac, že často nemajú takmer nijakú postavu ani ducha rozumných osôb, takí sú pozemskí a ťažkopádni. Avšak obráťte mincu a vo svetle viery uvidíte, že Boží Syn, ktorý chcel byť chudobný, je sprítomnený v týchto chudobných..." . Nás svätec s obľubou používal slová osláveného Ježiša, ktorý bude súdiť ľudí: "Čo ste urobili najmenšiemu z mojich bratov, mne ste urobili" . Dcéram milosrdnej lásky povedal: Chudobní sú našimi učiteľmi, sú to naši králi" , naši "páni". Týmto výrokom obracia ustálenú situáciu (podľa pyramídy, ktorá predstavovala vtedajšiu spoločnosť chudobní boli nie na vrchu, ale naspodku). A obdivujeme silu jeho ducha, keď sa to odvážil tvrdiť uprostred sedemnásteho storočia! Pyramída je obrátená a prví sa stávajú poslednými. Bohatí v mocní tohto sveta sú pozvaní k službe.

Dnes viac ako inokedy dôstojnosť chudobných svedčí o našej dôstojnosti. Či to chceme alebo nie, či o tom vieme alebo nie, vzťah, ktorý máme k chudobným rozpráva o našej viere.

CIRKEV, MESTO CHUDOBNÝCH 9

Všetci ľudia tvoria jedno mystické telo; my všetci sme údmi jeden druhého. Nikdy sa nestalo, ani vo svete zvierat, aby nejaký úd bol necitlivý na bolesť iného údu, žeby jedna časť tela bola ubolená, zranená alebo vystavená násiliu a druhá časť by to necítila. To sa nemôže stať. Všetky naše údy majú medzi sebou taký súlad a zviazanosť, že bolesť jedného je bolesťou druhého. Keďže kresťania sú údmi toho istého tela a údmi jedni druhých navzájom, musia spolocítiť. Áno, pretože byť kresťanom a vidieť svojho brata v nešťastí a neplakať s ním a nebyť s ním chorý, to znamená byť bez milosrdnej lásky; znamená to byť iba kresťanom na plátne; znamená to nemať nijakú ľudskosť; znamená to byť horší ako zvieratá".

Vincent si zvolil najlepší podiel a komunikuje svoj entuziazmus: "Naším podielom, páni a bratia moji, sú chudobní, chudobní!" a Dcéram kresťanskej lásky svoj entuziazmus dal aj na papier: "Keď slúžite chudobným, slúžite Ježišovi Kristovi. Ó, dcéry moje, toto je veľká pravda! Vy slúžite Ježišovi Kristovi v osobe chudobných. A toto je tak pravda ako to, že sme tu". Pozorného čitateľa na našom svätcovi oslovuje jeho úporná snaha o vytvorenie štruktúr, akoby okolo chudobných chcel utkať jemnú sieť vzťahov. Bez prestania sníva o nových organizáciách a vedie k spolupráci všetky ich zložky. Dcéry kresťanskej lásky, misionárov zo svojej Spoločnosti, dámy a bratstva milosrdnej lásky, kňazov a civilné úrady, mužov a ženy dobrej vôle, všetkých pozýva k zjednoteniu síl, aby mohli účinne odpovedať na potreby chudobných. Silou toho istého elánu štedrosti dokázal zjednotiť neučenú pastierku kráv s kráľovnou, žijúcou v kráľovských chodbách Louvru, chudobné dedinské dievča so šľachtickou dámou, ovešanou šperkmi.

Takto voviedol do praxe nový spôsob ako "robiť Cirkev". Inštinktívne vie, že Boh nerobí rozdiely medzi ľuďmi a dostatočne dlho medituje nad Skutkami apoštolov, aby si spomenul, že rodiaca sa Cirkev pozýva k tomuto zjednoteniu v Duchu. Jeho prorocká vízia Cirkvi v zhode s evanjeliom je zjednotený Boží ľud.

Podľa jeho myšlienok sme veľmi ďaleko od slávy a zlata biskupov-kniežat, opátov-vládco a hierarchie, ktorá bola často neprítomná. Od roku 1643 sa v Rade svedomia usiloval o to, aby boli menovaní len dobrí kňazi, naozajstní pastieri, ktorí by zaujali prázdne biskupské stolce. Veľmi dobre pozná rozhodnutia a smernice Tridentského koncilu. Chce prejsť k misionárskej účinnosti a usudzuje, že "je mnoho neužitočných... Veľkou potrebou Cirkvi je, aby mala evanjeliových ľudí, ktorí pracujú na tom, aby ju očisťovali, osvecovali a zjednocovali s jej božským ženíchom". V jednom prípade ho nachádzame, ako horlivo odmieta použiť svoj vplyv, aby potlačil jedného kandidáta ku kňazstvu: "Robil by som si výčitky svedomia, keby som prispel k tomu, aby ste prijali posvätný rád, zvlášť kňazstvo, pretože je to nešťastie pre tých, ktorí doň vstúpia cez okno vlastného rozhodnutia a nie cez dvere legitímneho povolania". Vincent dobre vedel, čo to znamená byť dobrým pastierom. Bol v kontakte s dedinskými ľuďmi s dobrým srdcom v Clichy: Myslím si, že ani pápež nie je taký šťastný ako jeden farár uprostred ľudu, ktorý má také dobré srdce". Aj farnosť v Chatillon fungovala nakoniec dobre. Vincent uspel a ľudia mali dobrú vôľu.

V Montmirail obrátil protestanta vďaka čisto evanjeliovej pedagogike a sám vysvetľuje toto obrátenie: "Protestant sa zo zvedavosti zúčastňoval na kázňach a katechizovaní; videl starostlivosť, s ktorou sme poučovali tých, ktorí nepoznali pravdy nevyhnutné k ich spásu, lásku, s ktorou sme sa prispôbovali slabosti a pomalosti ducha tých najjednoduchších a zázračné výsledky, ktoré vyvolávala misionárska horlivosť v srdciach najväčších hriešnikov. Dojatý až k slzám vyhľadal svätca a povedal: 'Teraz viem, že Duch Svätý vedie Rímsku cirkev, pretože sa venuje vyučovaniu toho, čo je potrebné k spásu chudobných dedičanov; som pripravený vstúpiť do Cirkvi, keď sa ma rozhodnete prijať'".

Hľa, svätý Vincent tvárou v tvár Cirkvi chudobných a v dokonalej zhode s ňou. Keď sa vyznanie viery protestanta stalo skutočnosťou, Vincent očarený uzatvára: "Ó, aké šťastie pre nás misionárov, že môžeme poučaním a posväcovaním chudobných dokazovať, že Duch Svätý vedie svoju Cirkev". Konkrétne nám poukazuje aj na to, že evanjelizovanie chudobných je zároveň kritériom aktívnej prítomnosti Ducha Svätého vo svojej Cirkvi. Môžeme povedať, že Vincent celú svoju činnosť odvíja na cirkevnom podklade.

Kristovo "mystické telo" pre neho nie je nejakou teologickou abstrakciou. On mu zasvätil celý svoj život. Vie, že v Božej skutočnosti, Cirkev je veľkým bratstvom Božích detí, ktoré zahŕňa zvláštnou starostlivosťou tých najmenších. Jemu sa toto bratstvo podarilo vytvoriť, pretože Duch Svätý pôsobí v srdciach chudobných tak, ako aj v srdciach ľudí dobrej vôle.

V súvislosti s touto témou môžeme spomenúť Jacquesa Bénigne Bossueta. V roku 1659 keď sa stal kazateľom v známych veľkých kostoloch a kráľovskej kaplnke predniesol sériu kázni o "vznešenej dôstojnosti chudobných". Je v tom vidieť zreteľnú stopu myšlienok svätého Vincenta; títo dvaja sa poznali, navzájom sa vážili a spolu pracovali. V tomto texte nachádzame dominantnú myšlienku: Cirkev, tak ako ju chcel Ježiš Kristus je predovšetkým svetom tých, ktorí nemajú hlas ani majetok, hoci mocným a bohatým sa to nepáči. Tieto myšlienky stoja za to, aby sme nad nimi meditovali aj v dnešnej dobe:

"... Iba Spasiteľovi a nebeskej politike prináleží vybudovať mesto, ktoré by bolo skutočným mestom chudobných. Týmto mestom je Cirkev; a keď sa ma, kresťania, pýtate, prečo ho nazývam mestom chudobných, dôvod vám prezradím v tejto myšlienke: Cirkev podľa prvotných plánov tvorili iba chudobní a oni sú skutočnými obyvateľmi blaženého mesta, ktoré Písmo nazýva Božím mestom... Poďte teda, ó, boháči do jeho Cirkvi; dvere sú konečne otvorené; sú vám však otvorené v prospech chudobných a s podmienkou, že im budete slúžiť. Z lásky k svojim deťom Boh nechal vstúpiť aj týchto cudzincov. Len sa pozrite na zázrak chudoby. Bohatí boli cudzincami, avšak služba chudobným ich urobila domácimi... Proste, ó, bohatí, Boha o jeho milosrdenstvo".

MODLITBA, DUŠA ČINNOSTI 10

Je jedna veľmi dôležitá vec, ktorej sa musíte starostlivo venovať, a to je: mať veľmi dobrú komunikáciu s naším Pánom v modlitbe. Je to rezervár, v ktorom nájdete inštrukcie

nevyhnutné k tomu, aby ste dobre vykonali poslanie, ktoré idete vykonať. Keď budete mať nejakú pochybnosť, utekajte k Bohu a povedzte mu: "Pane, ty si otcom svetla, nauč ma, čo treba urobiť pri tomto stretnutí"... Musíte sa tiež utekať k modlitbe, aby ste nášho Pána prosili za potreby tých, ktorých vediete. Môžete si byť istí, že týmto prostriedkom dosiahnete viac plodov ako akýmkoľvek iným... Ježiš Kristus, ktorý musí byť vaším vzorom v každom postoji sa neuspokojil len tým, že nám venoval kázne, svoje práce, svoje pôsty, svoju krv, ba aj svoju smrť, ale k tomu všetkému pridal ešte aj modlitbu. On sám nijakú modlitbu nepotreboval, preto keď sa toľkokrát modlil, modlil sa za nás a učil nás, že máme robiť tak isto. Máme sa modliť za to, čo sa týka nás, ale aj za to, čo sa týka tých, pre ktorých musíme byť spolu s ním spasiteľmi.

Boh, Božie kráľovstvo, chudobní. Ako sa vyznať v tomto bludisku úloh? Vincent má na to len jedno tajomstvo: modlitba. Pre neho je modlitba vášňou jeho života, "jadrom nábožnosti". Keď hovorí o tomto predmete, ktorý mu jednoznačne leží na srdci, reaguje akoby podmieneným reflexom a používa prirovnania, ktoré predstavujú životne dôležité prvky, akoby cez ne chcel komunikovať dôležitosť modlitby a poukázať na jej absolútnu nevyhnutnosť. Ona je "dušou", "vzduchom", "pokrmom", "rosou", "rezervárom", "prameňom mladosti", "slnkom", "každodenným chlebom" a "ľahňou". Poznáme jeho slávny výrok, ktorý je taký mnohovravný, že osloví na prvý pohľad: "Dajte mi človeka modlitby a on bude schopný všetkého". Všimnime si Vincenta, keď dáva duchovné rady mladému spolubratovi, Antonovi Durandovi, ktorý bol ako 27 ročný menovaný za superiora v Agde, a ktorý musel viesť farnosť, veľký seminár a skupinu misionárov. Táto úloha mohla spôsobiť, že spyšnie, alebo ho mohla ubiť. Jeho učiteľ aj priateľ mu dodáva odvalu a vystrojuje ho týmto veľkým prostriedkom, teda modlitbou a zásadou, ktorá z nej vyplýva: "nasledovaním Ježiša Krista". Pretože jeden bez druhého nemôže existovať.

Modliť sa. Každý deň. Jednu hodinu. To je jeho rada, takmer príkaz, ktorý pretrval veky, aby prišiel až k nám a zbavil nás nášho duchovného meštiactva, pretože stále existuje nebezpečenstvo, že sa človek usadí v "necitlivosti" alebo v znechutení. Jedného dňa v roku 1648 volá na svoje sestry: "Nikdy z nej (modlitby) nevychádzajte, pretože modlitba je taká vznešená, že nikdy sa nemôžeme modliť priveľa".

Nakoniec môžeme kontemplovať tohto človeka v stave modlitby. Spontánne sa modlí: "Ó, Bože, môj Pane, buď, ak sa ti to páči, putom našich srdiec" ; "Ó, môj Bože, my sa všetci celkom darujeme tebe" ; "Ó, môj Bože, my sa ti celkom darujeme, aby sa mohol naplniť zámer, ktorý s nami máš" . "Môj Pane a môj Bože, Ježišu Kriste, Spasiteľu môj, ktorý si zo všetkých ľudí najviac milovaný..." . Vidíme vzývajúci spôsob a jazyk srdca. Potreba modlitby je jasná nad všetky pochybnosti: "Milosť povolania je zviazaná s modlitbou; a milosť modlitby vychádza z milosti povolania. Ak sme teda verní tejto prvej činnosti, ak sa stretneme spoločne pred našim Pánom a spoločne sa mu obetujeme, tak ako robili prví kresťania, on sa opäť daruje nám a osvieti nás svojím svetlom a on sám vykoná v nás a cez nás dobro, ktoré sme povinní vykonať v jeho Cirkvi; a nakoniec nám dá milosť, aby sme došli do takého stupňa dokonalosti, aký si v nás želá, aby sme ho mohli jedného dňa v plnosti vlastniť vo večnosti až na veky".

V modlitbe, v každodennom stretnutí srdca s Láskou, ktorá v nás prebýva sa učíme konať jeho vôľu. "Práve tam sa on naplno zmocňuje srdca aj duší".

Od modlitby sa musí prejsť k práci nad sebou, k tomu, čo sedemnásťte storočie nazýva: "predsavzatie". Je to najdôležitejšia časť modlitby; jedná sa o zmenu života, správania, spôsobu existencie a konania, ide o obrátenie. Modlitba musí viesť k praktike: "Treba zostúpiť k praktickým podrobnostiam", alebo ako to radí sv. František Saleský, zaangažovať sa v odstraňovaní nejakej chyby alebo v získavaní nejakej čnosti, detail za detailom, prvok za prvkom. Každý deň sa musí urobiť nejaký malý krok, nejaký malý úkon, ktorý smeruje k uzdraveniu pacienta.

Dôležité je teda, aby sa prešlo k životu. Modlitba je motorom činnosti, privilegovaným miestom, kde sa overuje riadenie každodenného života. Vincent na to poukazuje tak, že hovorí o tom, čo vincentínska tradícia nazýva "sudcova metóda": "Treba, aby som vám povedal o tomto predmete, že jedného dňa som bol veľmi povzbudený jedným sudcom kráľovského tribunálu, ktorý si asi pred rokom robil u nás duchovné cvičenia. Hovoril mi o spytovaní svedomia, ktoré si vykonal, aby skontroloval, akým spôsobom riadi svoj život. Povedal, že vďaka Božej milosti ani dvakrát nevynechal svoje modlitby. 'Avšak viete, pane, ako sa modlím? Snažím sa predvídať to, čo musím urobiť počas dňa a hľadám, ako naplniť svoje predsavzatia. Pôjdem do kráľovského paláca; mám takú a takú kauzu na riešenie; môžem tam stretnúť istú vplyvnú osobu, ktorá sa môže pokúsiť ma podplatiť; vďaka Božej milosti sa pred tým budem chrániť. Možno mi ponúkne nejaký darček, ktorý by ma obmäkčil; ó, nikdy by som ho nevzal! Ak však musím niektorú stranu odmietnuť, budem o tom hovoriť s láskavosťou a srdečnosťou'.

Čo si myslíte, dcéry moje, o tomto spôsobe modlitby?... Aj vy sa môžete modliť takýmto spôsobom, pretože je najlepší; pretože modliť sa netreba preto, aby ste mali vznešené myšlienky, ani extázy a vytŕženia, ktoré sú viac škodlivé ako užitočné, ale preto, aby ste sa stali dokonalé naozaj dobré Dcéry kresťanskej lásky. Vaše predsavzatia musia byť takéto: 'Pôjdem slúžiť chudobným; pokúsím sa ta ísť v skromnej radosti, aby som ich povzbudila a pomohla im; budem s nimi hovoriť ako so svojimi pánmi'...".

Kto by to vyjadril lepšie? Vznešené myšlienky sú podozrivé, avšak prijaté a dodržané predsavzatia sú príkladom. Tieto predsavzatia nás inštalujú do Boha, svetla našich srdiec: "Spasiteľu môj, Ježišu Kriste, prosím ťa, aby si nás hojne obdaril milosťou dobrej modlitby, aby sme tak cez poznanie teba mohli získať tvoju lásku".

OPUSTIŤ BOHA PRE BOHA 11

Sú také situácie, v ktorých sa nedá zachovať poriadok dňa. Napríklad niekto príde k vašim dverám počas modlitby a žiada, aby niektorá sestra navštívila nejakého chorého, ktorý je v núdzi. Čo má vtedy urobiť? Urobí dobre ak tam pôjde a opustí svoju modlitbu, alebo lepšie povedané bude v nej týmto spôsobom pokračovať aj naďalej, pretože túto službu od nej žiada sám Boh. Pretože milosrdná láska je nad všetky pravidlá a treba, aby sa všetky riadili podľa

nej. Je to veľká pani a treba robiť to, čo prikazuje. V takomto prípade teda opúšťame Boha pre Boha. Boh vás volá k tomu, aby ste sa modlili a zároveň vás volá k tomuto chudobnému chorému. To sa volá opustiť Boha pre Boha.

Táto téza svätého Vincenta nie je náhodilá a izolovaná. V textoch, ktoré máme k dispozícii ju opakuje aspoň dvadsať krát. Isteže, často zdôrazňuje, že treba vždy, keď je to len trochu možné, dobehnúť nejaké stratené duchovné stretnutie alebo svätú omšu, avšak pritom stále trvá na svojej téze: uprednostniť v súrnom prípade službu chudobným je "opustiť Boha pre Boha". Toto famózne heslo čerpá u veľkých učiteľov, ako Tomáš Akvinský, Tereza z Avily (v jej "piatom nádvorí"), Kamil de Lellis (jeho nemocnicu mohol Vincent vidieť počas svojho jednoročného pobytu v Ríme), a tiež Bérulle... Vincent vie, že kráča vo vernosti evanjeliu. Vždy zdôrazňuje to, čo je dôležitejšie.

Najprv si uveďme to, čo s týka svätej omše: "Ak by sa dobrému Bohu zapáčilo poslať vás slúžiť nejakému chudobnému v nedeľu miesto toho, aby ste šli na svätú omšu, vtedy, akokoľvek veľké je to prikázanie, treba ísť slúžiť. To sa volá: 'Opustiť Boha pre Boha!'" a ešte: "Treba sa vždy, keď môžete, zúčastniť na svätej omši každý deň; avšak, ak by si to služba v dome, alebo služba chudobným vyžadovala, netreba si robiť nijaké výčitky ak ju vynecháte".

V tom, čo sa týka modlitby, Vincent zdôrazňuje: "Slúžiť chorému, znamená modliť sa"; a inokedy: "Ak v čase modlitby počujete chudobného, ktorý vás volá, umŕtvite sa a opustíte Boha pre Boha, hoci treba robiť všetko pre to, aby ste nevynechávali modlitbu, pretože ona vás drží v zjednotení s Bohom; a dokedy bude toto spojenie trvať, nemusíte sa ničoho obávať".

A nakoniec Vincent rozprestiera svoje heslo na všetky pravidlá: "Služba chudobným musí mať prednosť pred každou vecou".

Hľa, trvalé, pružné a vyvážené pravidlo v skratke. Ešte raz si vypočujme jeho potvrdenie: "Úloha milosrdnej lásky je nad všetky pravidlá", píše 26. júla 1656 sestre Šarlote Royer, predstavenej v Richelieu, ktorá má problémy s komunitou aj s komunikáciou so svojím duchovným vodcom. Keď výjde zo seba samej, prináša osobnú nápravu svojich prechodných ťažkostí. Služba chudobným je protilátka na každú ťažkosť!

V súvislosti s tým Vincent ustaľuje neočakávanú hierarchiu hodnôt. Namiesto toho, aby sa zameral na klasickú štruktúru, ktorá bola všeobecne uznávaná, orientuje sa na inú prioritu: službu chudobným. Nie že by v tomto bol jediný, je však prvý. Toto núti k permanentnej verifikácii a ku komunitnej aj osobnej bdelosti. Isteže, ten kto je celkom zasvätený Bohu musí čerpať svoje vnútorné zdroje v modlitbe, svätej omši a pravidlách, avšak služba chudobným je ústredným cieľom všetkých jeho energií. "Milosrdná láska je kráľovnou všetkých čností a pre ňu treba všetko opustiť".

Pretože dve lásky tvoria jednu. Svätý Vincent veľmi dobre zvnútornil Matúšov text: "'Milovať budeš svojho Boha z celého svojho srdca, z celej svojej duše a zo všetkej svojej sily', to je

najväčšie prikázanie. Druhé je mu podobné: 'Milovať' budeš svojho blížneho ako seba samého" . Vyjadruje to veľmi milým podobenstvom: "Otec, ktorý má dobre vychovaného dospelého syna, sa rád pozerá na jeho pekný vzhľad z okna, z ktorého vidí na ulicu a zakúša pritom nevysloviteľnú radosť. Tak aj Boh, dcéry moje, vás vidí nie z okna, ale na každom mieste kdekoľvek ste a pozoruje akým spôsobom idete slúžiť jeho chudobným údom a zakúša nevysloviteľnú radosť, ak vidí, že idete slúžiť s dobrou vôľou a jedine pre túžbu, aby ste mu slúžili. Ó, je to jeho veľká záľuba, jeho veľká radosť, jeho veľká slasť. Aké je to šťastie, že môžeme urobiť radosť nášmu Stvoriteľovi!".

V blížnych slúžime Bohu, lepšie povedané Ježišovi Kristovi. "A toto je tak pravda ako to, že sme tu" , hovorí náš svätec, akoby týmto prirovnaním chcel potvrdiť absolútnu skutočnosť toho, o čom sme hovorili. Vzťah ku Kristovi je automaticky daný vzťahom k chudobným, či o tom vieme alebo nie. "Celý náš život je v činnosti" opakuje svätý Vincent, avšak v činnosti, ktorá sa obracia cez chudobných na Ježiša Krista. Ježiš je Bohom chudobných. Ako hovorí Alan Durand, predseda dominikánskej komisie Spravodlivosť a pokoj: "prítomnosť Ježiša Krista dodáva nášmu postoj voči chudobným radikálnu a rozhodnú silu; naša činnosť alebo jej zanedbávanie sú schopné pritiahnuť na nás život alebo smrť" . Pre tento dôvod je kontinuita medzi Bohom, ktorého nachádzame v modlitbe a chudobnými, ktorých stretávame v živote. Je to stále Boh Ježiša Krista, ktorý ukazuje svoju náklonnosť k chudobným, pretože to zodpovedá zmyslu pre spravodlivosť, ktorá v ňom prebýva. Chce spásu maličkých o to viac, že sú považovaní za nepotrebných, pretože jeho spása je určená pre všetkých. Hoci chce mať všetkých spasených, jeho láska sa zvlášť prejavuje voči tým, ktorí sú v nespravodlivých podmienkach.

Drahý priateľ, ktorý čítaš tieto riadky, vo svetle učenia svätého Vincenta zhodnot' svoj život vo veku, v ktorom si: čo si doteraz urobil? Jediné skutočné kritérium, ktoré urobí tvoju dušu hodnotnou je v tejto dojímavej evanjeliovej zásade "mne ste to urobili". Môžeš a musíš dať tvoj čas tvojmu Bohu v modlitbe, avšak musíš venovať rovnaký čas, ak nie viac tomu, aby si zabezpečoval jeho spravodlivosť. A nebuď z tých, ktorí nechcú počuť hovoriť Cirkev, ktorú miluješ, o "prvoradom alebo prednostnom záujme o chudobných". Počuj volanie tvojho priateľa Vincenta: "Chudobní! Hľa, váš prvoradý záujem, pre ktorý musíte opustiť všetko!".

UDALOSŤ - MIESTO INŠPIRÁCIE A ČINU 12

Všimnite si na čo sa podujali naši misionári v Berbersku aj tí, ktorí sú na Madagaskare, čo dokázali, čo vykonali, čo vytrpeli! Jediný človek sa ujme celej galérie, na ktorej je niekedy dvesto galejníkov. Znamená to poučovanie, vysluhovanie generálnej spovede pre zdravých aj chorých, a to všetko dňom i nocou počas pätnástich dní. A počas celého tohto času sa o nich stará, nakupuje mäso a varí jedlo. Je to dar pre nich a robí to jediný človek! Občas zájde na farmy, kde umiestnili otrokov, vyhladá ich pánov a poprosí ich, aby mu dovolili poučovať ich otrokov. Využíva ich voľné chvíle a učí ich poznávať Boha, pripravuje ich na prijatie sviatostí a nakoniec ich ošetrí a skromne obdaruje... Títo misionári kážu, spovedajú a katechizujú neprestajne od štvrtej hodiny ráno až do desiatej a potom od druhej poobede až do noci. Zvyšok času venujú modlitbe a návšteve chorých. Hľa, toto sú praví robotníci, praví

misionári!... Ak nič nemôžeme urobiť sami od seba, všetko môžeme s Bohom. Áno, Misijská spoločnosť môže všetko, pretože v sebe nosíme semeno všemohúcnosti Ježiša Krista.

Ak existuje nejaká skutočnosť, ktorá celkom ovláda svätého Vincenta, je to táto: Boh k nám hovorí a hovorí k nám cez svoje Slovo a cez udalosti. Pre tých, ktorí chcú prijať jeho posolstvo stále vyjavuje niečo povzbudzujúce a symbolické. Aj my dnes pri jeho nasledovaní sme pozvaní, aby sme žili ako neustáli pozorovatelia "znamení časov". Pomocníkmi pri orientácii sú nám usmernenia Písma a koncilu.

Svätý Vincent svoju duchovnú dráhu a svoju hlboké myšlienky postavil na udalostiach. Tieto ohraňovali jeho život, ako aj život jeho Spoločnosti a spôsobili, že nadšenie niektorých misionárov prešlo na celé spoločenstvo, ako sme to práve videli.

U Vincenta nachádzame túto črtu už pri jeho príchode do Paríža v roku 1608. Keď bol neprávom obvinený z krádeže, prežil skúsenosť nespravodlivosti: udalosť ho hlboko poznačila. Keď sa v roku 1611 stal farárom v Clichy, táto udalosť v ňom zobudila pastoračnú horlivosť. Keď okolo roku 1613 zažil temnú noc svojho života, táto udalosť ho celkom pretvorila. Keď ho v roku 1617 zavolali k posteli zomierajúceho, aby mu vyslúžil posledné sviatosti, udalosť ho podstatne predurčila v jeho pastoračných voľbách; to isté stalo v Chatillon.

Pozorujme ho ešte ako zhromažďuje fondy od Gondiovcov, aby mohol postaviť na nohy svoju novú Spoločnosť: táto udalosť ho posilnila v jeho predsavzatí; náhodou sa rozpráva v koči s biskupom z Beauvais, Msgr. Pottier, a to je jeho prvá odpoveď kandidátom kňazstva: táto udalosť ho odvieďa z už vychodených chodníčkov. Stretol mladú aristokraticku, Lujzu de Marillac, ktorá ledva vyšla zo svojich pochybností, a ktorá hľadala rovnováhu: táto udalosť sa stala rozhodujúcou pre budúcnosť Dcéry kresťanskej lásky. Keď sa jedného dňa pred Vincenta dostavila Margita Naseau "vedená silnou inšpiráciou z nebies" , aby slúžila chudobným, udalosť sa stala osvetľujúcou a otvorila cestu prvým dcéram Kresťanskej lásky: "Je to Boh, ktorý to všetko urobil", opakoval Vincent. To isté platí o počiatku diela služby opusteným deťom: "Ó, aké musíte byť vďačné Bohu, že vám dal takúto inšpiráciu a prostriedky, aby ste mohli odpovedať na tak veľkú potrebu" . Takto by sme mohli vysvetliť aj ostatné diela svätého Vincenta: žobrákov, väzňov, galejníkov, otrokov, utečencov, chorých, psychicky postihnutých, sirôt, vyhnancov... Tento človek je strážnou službou a všetkých prekvapuje svojou bdelosťou.

Nie je to však len jednoduchý pragmatik a praktik, vďaka svojmu gaskonskému a dedinskému pôvodu. Intenzívne žije podľa vnútorného plánu a jeho duchovná skúsenosť ho vedie k tomu, aby sa díval na udalosti ako na posolstvo a predovšetkým ako na aktívnu prítomnosť Ježiša Krista. Osobne dekoduje každú udalosť. Pre dve najväčšie nich, teda založenie Misijskej spoločnosti a Dcéry kresťanskej lásky, tvrdí: "Bol to Boh a nie ja..." a vidíme ho, ako je očarený Božími zázrakmi: "Bratia moji, kto by si bol pomyslel, že Boh má plán urobiť cez Misijskú spoločnosť toľko dobra ako vidíme, že sa z Božej milosti deje?... Kto mohol vedieť, že si ňou chcel poslúžiť, aby išiel hľadať až na farmy a do Berberska úbohých kresťanských otrokov, aby ich zachránil ak nie z pekla tak aspoň z očistca? A kto by vedel, že si ňou ešte

chcel poslúžiť na toľkých iných miestach, ako vidíme, že to robí?" . Boh je tu v činnosti, a to úplne stačí!

Z toho vyplývajú dva dôsledky: udalosť je zároveň miesto, kde sa prejavuje Boh aj miesto, kde koná človek. Boh je tam stále, aby pohýnal a povzbudzoval človeka na to, čím je poverený: "Vincent čítal, napísal Jean Morin, tak dobre udalosti ako samotné evanjelium a tak ako evanjelium aj udalosti osvecovali a živili jeho vieru" . Luis Deplanque poznamenáva: "Boh je v neustálom pohybe. Je prítomný v tisícich okolnostiach, ktoré vplývajú na Vincenta. Je prítomný aj vo fluide jeho života a jeho činnosť prispôsobuje svojím zákonom".

Všetkému, čo sa stane Vincent pripisuje väčšiu alebo menšiu dôležitosť. Niekoľko by mohol byť slepý, no on všade vidí Božiu ruku a vyvodzuje z toho dôsledky. Tak sa to stalo pri strate hospodárstva v Orsigny, ktoré predstavovalo kapitál veľkej dôležitosti pre chudobných. Po smrti darcu dedičia iniciovali proces a dosiahli zrušenie darovania. Hneď za horúca Vincent pred svojimi takto reaguje: "Ty sám, ó, Pane, si vyslovil tento rozsudok; bude, ak sa ti to páči, neodvolateľný. A aby sme neodďaľovali jeho vykonanie, už teraz prinášame ten majetok v obeť tvojej Božskej velebnosti" . A ďalej: "Kiežby sa zapáčilo Bohu, aby táto časná strata bola vynahradená zvýšením našej dôvery v Božiu prozreteľnosť, odovzdanosťou do jeho vedenia, väčším odpútaním sa od pozemských vecí a zrieknutím sa seba samých".

Takéto utiekanie sa k Božej prozreteľnosti je u svätého Vincenta samozrejmé. Vie, že je dobré, ak sa žije podľa rytmu Prozreteľnosti, ak sa kráča podľa "jej krokov", hoci sa zdá, že ideme pomaly, pretože takto sa "nepotkneme"; vie, že je dobré žiť v pripravenosti a dôvere. Všetko ostatné je len povrchné bublanie.

KŇAZ V SLUŽBE KŇAZOM 13

Kňazi svojou povahou majú účasť na kňazstve Božieho Syna, ktorý im dal moc obetovať jeho vlastné telo a dávať ho za pokrm, aby tí, ktorí ho požívajú mohli žiť naveky. Je to povaha úplne božská a neporovnateľná, je to moc nad telom Ježiša Krista, ktorú obdivujú aj anjeli a moc odpúšťať hriechy ľuďí, ktorá je pre nich dôvodom údivu a uznania. Či existuje niečo väčšie a obdivuhodnejšie? Ó, páni, dobrý kňaz je veľmi veľká vec! Ved' čo všetko môže urobiť dobrý muž Cirkvi! Koľko obrátení môže spôsobiť!... Od kňazov závisí prospech kresťanstva....

Táto pasáž je vo vincentínskej literatúre slávna. Priamo nás vovádza do toho, čo je na svätom Vincentovi de Paul najlepšie: on je kňazom Ježiša Krista a samozrejme aj naplno kňazom pre chudobných. Jeho kňazská cesta je trocha chaotická, avšak v neustálom raste, pretože musíme vidieť, že krok za krokom sa stále viac stotožňuje so vznešenosťou kňazského povolania, tak ako ho chápali v sedemnástom storočí v čase, keď sa duch Tridentského koncilu ešte len zobúdzal.

Jeho povolanie sa mu postupne odhaľuje. Svojím aktívnym a vášnivým temperamentom

odkrýva výzvu: prinajmenšom "je ku kňazstvu povolaný"! Od roku 1613 ho môžeme nazvať dobrým kňazom a horlivým pastierom. Zvnútornil a zosobnil svoje povolanie, stal sa mužom modlitby, vášnivým čitateľom duchovných spisovateľov, výnimočným kazateľom, výborným katechistom a obkľúčil sa nadšenými kňazmi a laikmi. Prešiel od projektov k uskutočňovaniu kňazského ideálu, od chvíľkového rozmaru k pevnej a cieľavedomej vôli. Preto mohol predniesť takúto modlitbu: "Ó, Pane, daj nám tohto ducha, kňazského ducha, ktorého mali apoštoli a prví kňazi, ktorí ich nasledovali; daj nám skutočného ducha naplneného posvätným charakterom, ktorého si vložil do chudobných rybárov, remeselníkov a chudobných ľudí tej doby, ktorým si vďaka svojej milosti sprostredkoval tohto veľkého a božského ducha. Veď, Pane, my sme tiež len slabí ľudia, úbohí roľníci a dedinčania; ó, aký je to nepomer medzi nami biednymi a takým svätým, vznešeným a nebeským poslaním!".

A tak ho rok 1617 našiel duchovne dobre pripraveného na jeho misiu. Bol sviatkom, ktorý za všetko vďačil milosti Božej, pretože to, v čo dôveroval ho sklamlalo. Vo veci jedného svojho príbuzného, ktorý sa pozeral po kňazstve, Vincent napísal svojmu rodákovi, kanonikovi zo Saint-Martin: "Čo sa týka mňa, keby som bol vedel vtedy, keď som mal smelosť vstúpiť do duchovného stavu, čo je to kňazstvo, tak ako to viem dnes, radšej by som si bol volil orať celý život zem, ako vstúpiť do tohto hrôzostrašného stavu".

Tieto riadky svedčia o jeho vedomí o veľkosti kňazstva. Ponižuje sám seba, len aby ukázal na vznešenosť kňazstva. V tomto, je verným synom svojej doby. V Paríži sa stretol s pioniermi Francúzskej duchovnej školy, ktorí boli zhromaždení okolo Berulla, ktorý vidí kňaza, ako "druhého Krista".

Vincent si preto udržiava veľkú úctu voči sviatosti kňazstva: "Niet nič väčšieho, ako kňaz, ktorému Kristus dáva plnú moc nad svojím skutočným aj mystickým telom, moc odpúšťať hriechy, atď." . Kňaz oživuje a hýbe celé Mystické telo, vyučuje ho, je zjednocujúcim a zmierujúcim faktorom a modlí sa spolu s ním. Najpovolanejšia cesta k svätosti je pripodobnenie sa Kristovi - kňazovi. K tomu sú povolaní všetci: kňazi aj laici, kňazi však špecifickým spôsobom, a to tak, že praktizujú ako Kristus dve veľké čnosti: "nábožnosť voči jeho Otcovi a milosrdnú lásku voči ľuďom" . Adorácia a misia, to sú dve berullovske témy "par excellence". Kňaz podľa Vincenta ide celebrowať s veľkým rešpektom: "Nestačí, aby sme len celebrowali svätú omšu; musíme túto obeť priniesť s najväčšou úctou, akej sme schopní a podľa vôle Božej sa pomocou jeho milosti pripodobniť so všetkým čo je v nás, Ježišovi Kristovi, ktorý, keď bol na zemi, obetoval seba samého ako obetný dar svojmu večnému Otcovi" . Kňaz buduje Kristovo Mystické telo predovšetkým svojou pastoračnou prácou, keď berie na seba bremeno ťažkostí ľudu: "Títo chudobní ľudia nám za toto dávajú svoj majetok, pretože kým oni pracujú a bojujú proti biede, my sme Mojžišom, ktorí musia neustále pozdvihovať svoje ruky k nebesiam".

Vincent neoddeľuje kňazskú spiritualitu od krstnej. Rád opakuje, že jeho Spoločnosť je zložená z "kňazov a laikov", ktorí nasledujú cestu dokonalosti spoločnú pre všetkých kresťanov, pretože členovia jeho spoločnosti majú "náboženstvo svätého Petra". Nerozlišuje spiritualitu, ktorá by bola výlučne kňazskou od pastoračnej, misionárskej spirituality. Byť bratom, podľa neho, vedie ku krstnej dôstojnosti a v tomto duchu vychováva celú Spoločnosť.

Napriek tomu, čo sme povedali, svätý Vincent pestuje kňazskú spiritualitu a orientuje sa na tých, ktorých jeho spolubratia majú formovať: ordinandov a členov utorkových konferencií. Chce, aby boli formátori.

Jasne chápe, aká dôležitá je služba formácie kňazov pre nové potreby a nových ľudí. Rastúcej kňazskej spiritualite zodpovedala nevyhnutná potreba zakladania seminárov. Od roku 1631 sa venuje ordinandom a v roku 1641 otvoril prvý seminár v Annecy. Formovanie dobrých kňazov je jeho veľkou starosťou: "Nemôžete ublížiť duchovným, ak prijmete úlohu vychovávať ich v skutočnom duchu ich postavenia, ktorý spočíva predovšetkým v duchovnom živote a v praktizovaní modlitby a čnosti... prvoradé je formovať ich v pravej úcte a zbožnosti... My musíme byť naplnenými nádobami, aby sme z nás nechali vytekať naše vody bez toho, aby sme sa vyčerpali a my musíme mať tohto ducha, ktorý ich musí oživovať, pretože nikto nemôže dať to, čo nemá".

V podstate ide o spásu všetkých a predovšetkým o to, aby Cirkev bola stále aktuálna. Vlastný štýl vincentínskej formácie je predovšetkým v uváženej pozornosti venovanej chudobným: "Je nevyhnutné, aby Cirkev mala dobrých kňazov, ktorí napravia toľkú nevedomosť a toľké neresti, ktorými je pokrytá táto zem, a ktorí pozdvihnú Cirkev z poľutovaniahodného stavu, pre ktorý musia dobré duše roniť krvavé slzy".

Táto skutočnosť súvisí s duchovným putovaním svätého Vincenta; je nerozlučne spojená s jeho činnosťou a poznačuje jeho osobnosť do takej miery, že nás vo svedomí zaväzuje: "Či chudobní nie sú trpiacimi údmí nášho Pána? Nie sú našimi bratmi? A ak ich opustia kňazi, kto im bude pomáhať?"

ZÁKLADNÉ ČNOSTI 14

"Hľa, bratia moji, tri evanjeliové zásady, ktoré najviac zodpovedajú nášmu stavu: prvá je jednoduchosť, ktorá sa týka Boha; druhá poníženosť, ktorá sa týka našej podriadenosti; je to len pre túto čnosť, že sme celopálnou obetou pre Boha, ktorému dlžíme všetku úctu, a v ktorého prítomnosti sa musíme znížiť a konať tak, aby sa nás celkom zmocnil; tretia čnosť je láskavosť, aby sme vedeli zniesť nášho bližného aj s jeho nedostatkami. Prvá sa týka Boha, druhá nás samých a tretia nášho bližného.

Avšak prostriedkom k tomu, aby sme nadobudli tieto čnosti je umŕtvovanie, ktoré nás zbavuje všetkého, čo nám bráni ich získať... Piatou čnosťou je horlivosť, ktorá spočíva v čistej túžbe, aby sme sa stali milými Bohu a užitočnými bližnému. Je to horlivosť, aby sa Božie kráľovstvo šírilo, horlivosť, aby sme bližnému zabezpečili spásu".

Vincent ukazuje prstom na týchto päť čností, ktoré rád nazýva "základné": jednoduchosť, poníženosť, láskavosť, umŕtvovanie a horlivosť. Sú to čnosti, ktoré sú misionárom vlastné a keď im o nich Vincent rozprával, predstavil ich ako "schopnosťami duše celej Spoločnosti" a so svojím neporovnateľným humorom ich prirovnal k "piatim kamienkom v Dávidovej kapse"! Ak je nimi misionár vyzbrojený, môže bojovať proti "múdrosti tela, proti túžbe, aby

nás ľudia obdivovali, proti nárokom, aby sa každý stále podriaďoval nášmu úsudku a vôli, proti tomu, aby sme vo všetkom hľadali ukojenie vlastnej prirodzenosti a proti nezáujmu o Božiu česť a spásu blížneho".

Rovnako aj Dcéry kresťanskej lásky majú "tri vzácne perly": jednoduchosť, poníženosť a milosrdnú lásku.

Pojednávanie o čnostiach, ktoré sú vlastné pre jednotlivé duchovné stavy má svoju inšpiráciu u tomistov. Navyše Vincent čítal knihu Praktika kresťanskej dokonalosti od jezuitu Alfonza Rodrigueza, ktorá sa veľmi zasadzuje za obnovu zasväteného života. Autor v knihe znovu nastoľuje traktát o čnostiach.

Vincent sa však nezastavuje pri nejakej statickej a odtelesnenej čnosti, ako je to typické pre starých filozofov. On otvára evanjelium a kontempluje buď Boha, ktorý je inšpirátorom čnostného človeka, alebo poníženého, láskavého, jednoduchého, milosrdného, umŕtveného a horlivého Krista. Toto je prvok, ktorý ho hýbe, a ktorý sa nás dnes týka. Pohľad na Boha, pohľad na Krista, to je cesta tých, ktorí sú povolani k tomu, aby žili svoj život ako úplný dar.

Boh je pôvodcom každého daru. To on orientuje k dobru a inšpiruje človeka k správaniu, ktoré je dôstojné Boha.

Príklad, ktorý je treba nasledovať je Kristus. Vincent poznamenáva, že Ježiš žil podľa Božieho srdca, a to čnostným spôsobom: "Takto sa javil pred očami neba i zeme a všetci tí, ktorí mali možnosť rozprávať sa s ním počas jeho smrteľného života, mohli stále vidieť, že zachováva evanjeliové rady. Toto bolo jeho zámerom, jeho slávou a jeho čťou..." . Celý náš zámer je v tom, aby sme nasledovali Ježiša Krista, aby "sme sa úplne pripodobnili jemu".

Jednoduchosť? Pozrime sa na Boha: "Boh je jednoduché bytie, ktoré sa nepodobná na nijaké iné bytie, je to suverénna a nekonečná podstata, ktorá nepripúšťa nijaké zlučovanie; je to čisté bytie, ktoré nikdy nepodlieha zmenám. Táto Stvoriteľova čnosť je v niektorých stvoreniach prítomná prostredníctvom komunikácie..." . A dodáva: "Ísť priamo k Bohu".

Poníženosť? Ide tu o kristologickú víziu. Tento pohľad odhaľuje Krista ako maličkého, poníženého, odmietaného, ktorý sa nebojí ponúknuť ako príklad a Vincent je tým očarený: "Jedine Náš Pán môže povedať: Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom . Ó, aké sú to slová! Učte sa odo mňa, nie od niekoho iného, nie od nejakého človeka, ale od Boha! Učte sa odo mňa..." . Poníženosť, ktorá sa tak podobá na Ježišovu, nás stavia do pozície pravdy voči nášmu bytiu. Bez vzťahu ku Tomu, ktorý je všetkým sa nemôžeme pravdivo definovať: "Poníženosťou sa znížime a vládu odovzdáme Bohu, najvyššiemu Bytiu".

Prečo si zvoliť láskavosť? Pretože Ježiš Kristus ju žil! "Všetci si svedomito osvojujeme aj túto Kristovu náuku: Učte sa odo mňa, lebo som tichý... Vedzme, že - ako to on sám zdôrazňuje - tichosťou sa podmaňuje zem. Pôsobením tejto čnosti sa srdcia ľudí zblížujú a obracajú k Pánovi..." .

A prečo žiť umŕtvovanie? Ježiš niesol svoj kríž. Inej cesty niet ani pre nás: "Nožom

umŕtvovania musíme neustále odrezávať zlé výhonky skazenej prirodzenosti, ktorá nikdy neprestane produkovať prúty svojej skazenosti, aby zabránila Ježišovi, ktorý sa prirovnal k viniču a nás k jeho ratolestiam, aby nás priviedol k tomu, aby sme prinášali hojné ovocie jeho svätých čností".

A akú radosť budeme mať z toho, ak budeme plní horlivosti?

Ako by povedal Vincent, je to "Božie potešenie", ktoré sa nám zjavuje v Ježišovi Kristovi: "Treba, aby sme boli celí Boží a celí pre službu ľuďom, treba sa nám pre to Bohu obetovať, stráviť sa pre to, dať pre to náš život". Ten, kto koná apoštolskú prácu, je spolupracovníkom Ježiša Krista, aby spolupôsoobil na vykúpení skazeného stvorenstva a nemá nijaký iný cieľ, ako to, aby sa všetko zjednotilo v Kristovi.

A nakoniec, ako teba žiť milosrdnú lásku? Nedá sa to inak, ako pozeráť sa na Božieho Syna "v srdci milosrdnej lásky" a pri takomto príklade sebaobetovania a lásky k stvoreniam konštatovať: "Milosrdná láska nemôže zostať nečinná, ale nás vedie k snahe o spásu a potešenie ostatných".

Toto sú majákové čnosti misionárov. Prečo však práve tieto a nie iné? Pretože tieto majú isté "profesionálne" zafarbenie. Najviac sa hodia pre misionárov a sestry. A Vincent má pravdu, keď s úsmevom ukončuje rozpravu o nich: "Uzavríme sa do týchto piatich čností ako slimák do ulity... s tým môžeme ísť kdekoľvek, všetko úspešne ukončíme; bez toho však budeme iba misionármi na obrázku".

SPOLOČNE SLÚŽIŤ A EVANJELIZOVAŤ 15

Často musíte myslieť na to, že vašou prvoradou úlohou a tým, čo od vás Boh zvlášť žiada, je byť veľmi horlivé v službe chudobným, ktorí sú našimi pánmi. Áno, sestry moje, sú to naši páni a to je dôvod, prečo sa k nim máte správať láskavo a srdečne a myslieť si, že práve toto je dôvod, pre ktorý vás Boh pozbieral a zjednotil, dôvod, pre ktorý Boh vzbudil vašu Spoločnosť.

Vincentovým zámerom bolo pracovať spoločne a veci ani iným spôsobom nikdy nechápal. Od založenia prvého Bratstva milosrdnej lásky v Chatillon ustanovil to, čo by sa dnes nazývalo družstvo. Tvárou v tvár zástupu, ktorý sa vybral k "údoliu utrpenia", ako ľudia z mesta nazývali miesto kde trpela celá rodina, Vincent zaregistroval množstvo dobrovoľníkov dobrej vôle, ktorí však konali neusporiadaným spôsobom, mrhali potravinami v jednej chvíli a neskôr rodine chýbala aj základná obživa. Ako by to dalo napraviť? "Nebolo by možné zhromaždiť tieto dobré ženy a povzbudiť ich, aby sa darovali Bohu pre službu chorým?".

Odvtedy v každom novom diele milosrdnej lásky, ktoré Vincent organizuje, sa odráža lúč organizácie, ktorá sa stáva kľúčovou pre účinnosť služby. Dá sa bezpečne predvídať ľudská štruktúra: rektor (zvyčajne farár), predstavená, prvá asistentka, druhá asistentka, služobnice... Vo všetkom sa dá vycítiť praktickosť, ktorá sa hlboko dotýka zaangažovaných osôb; ide o

regulárnosť, ktorá je priam prirodzená a týka sa všetkého: prijímania osôb, poriadku dňa, milosrdnej lásky voči chorým, návštev väzňov, duchovnej pomoci aj pochovávaní mŕtvych. Keď sa bratstvá presadili v Paríži, táto regulárnosť sa vzťahovala aj na šľachtické dámy, ktoré sa museli podrobiť rovnakej disciplíne napriek rôznym nátlakom. Skúsenosť ukázala, že služba je účinnejšia, ak sa deje spoločne a organizovaným spôsobom. Organizácia bola odpoveďou na počiatočnú intuíciu: "Keďže sa obávali, aby toto započaté dobré dielo časom neochablo, keby neboli spojené nejakým putom, disponovali sa k tomu, aby sa združili do spoločenstva, ktoré sa môže organizovať na spôsob bratstva".

Musíme konštatovať, že organizácia a spoločenstvo je spoločným menovateľom všetkých vincentínskych diel. Množstvo a naliehavosť výziev, ktoré si svätý Vincent uvedomuje, ho orientuje stále viac k odpovedi v spoločenstve.

Tak to bolo aj s kňazmi a bratmi Misijnej spoločnosti. 4. septembra 1626 sa spojili štyria spolubratia a vytvorili prvú komunitu. Oficiálny dokument potvrdzuje, že ide o "iniciatívu niekoľkých klerikov, ktorí sa spájajú, aby sa spoločne venovali, na spôsob misií, katechizovaniu, kázaniu a vykonávaní generálnych spovedí pre chudobných ľudí z vidieka". Spojili sa pre misiu.

Taktiež aj Dcéry kresťanskej lásky sa organizujú v perspektíve služby a je zaujímavé pozorovať, ako sa postupne v skutočnosti stávajú komunitou.

Vincent chce komunity pre evanjelizáciu a pre službu. O tomto zámere sa veľa diskutovalo, avšak dôkladné štúdium svätého Vincenta ukázalo, že komunita je privilegovaným prostriedkom účinnej misie. Jej fungovanie je dobrým orientačným bodom pre dôsledné spytovanie svedomia. Napätia, ťažkosti a konflikty, ktoré vznikajú v komunite sú odrazom vzťahu, aký majú jednotliví členovia komunity k chudobným. Apoštolský zámer musí organizovať komunitu tak, aby vykonávala požadovanú prácu, a nie naopak. V tom sa odráža aj orientácia celej Cirkvi. Kresťania sa nezhromažďujú a nespájajú preto, lebo sa im páči byť spolu, ale pre nejaké poslanie (misiu), ktoré im zverí predstavený. Takáto perspektíva vedie k novému spôsobu chápania komunity, ktorý ju môže dynamizovať a dať jej viac apoštolskej vitality.

Druhý prvok, ktorý Vincent berie do úvahy je to, že každá legitímna misia pochádza od Boha. Z toho vyplýva, že sám Boh je princípom každej komunity: každý mandát milosrdnej lásky pochádza od neho.

Vincentínska komunita odráža aj ďalšiu dimenziu, ktorú Vincent často zdôrazňuje: je skutočnosťou viery, ktorá je pochopená ako obraz Trojice. Platí to tak pre misionárov ako pre sestry. "Tak ako Boh je len jeden sám v sebe a pritom v Bohu sú tri osoby, bez toho, aby Otec bol väčší ako Syn, ani Syn väčší ako Duch Svätý, tak treba, aby aj Dcéry kresťanskej lásky, ktoré majú byť obrazom Najsvätejšej Trojice, hoci sú mnohé, boli jedným srdcom a jedným duchom".

Týmto sa otvára brána k bratskému vzťahu. Ako by bolo možné nevstúpiť do vzťahu s iným?

Vincent bol taký nadšený týmto obrazom Trojice preneseným do komunity, že na jeho vyjadrenie vytvoril nový výraz: "vzájomnosť". Počúvajte ho: "Ó, môj Bože!... Potrebné je toto: veľká komunikácia jednej s druhou, povedať si všetko. Nič nie je dôležitejšie... Nič sa nesmie stať, nič urobiť a nič povedať, čo by ste nevedeli jedna o druhej. Treba mať túto vzájomnosť".

Vzájomnosť je ovocím zjednotenia. Odhliadnuc od jednoduchého ducha skupiny je každý člen komunity v Bohu spojený so svojimi bratmi a realizuje sa podľa obrazu jednoty v Trojici: "Žite spolu ako keby ste mali len jedno srdce a jednu dušu, napísal Vincent jednej sestre služobnici, aby ste touto jednotou ducha boli skutočným obrazom Božej jednoty, pretože vaše množstvo predstavuje tri osoby Najsvätejšej Trojice. Prosím Ducha Svätého, ktorý zjednocuje Otca a Syna, aby takto zjednocoval aj vás a dal vám hlboký pokoj...".